

025.32
พ 197 11
8.3

การศึกษาการใช้หลักเกณฑ์ AACB 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) เพื่อการลงรายการ
หนังสือภาษาไทยลงห้องสมุดมหาวิทยาลัย

10 ส.ค. 2539

ปัญญาพนธ์
ทอง
พนารณธ์ เกียรติลีลาพันธ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มีนาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195894

การศึกษากาไรไฟต์หลักเกณฑ์ AACR2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) เพื่อการลงรายการ
หนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ของ

พนารมย์ เกียรติลีลานันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มีนาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความถี่และสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นและปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือหนังสือภาษาไทยที่ทำรายการในช่วงเดือนมกราคม 2535 ถึงเดือนมิถุนายน 2537 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล แห่งละ 10 ชื่อเรื่อง ประกอบด้วยหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (ยกเว้นวารสาร) ได้หนังสือรวม 1,000 เล่ม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้คือ หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่ทำรายการหนังสือภาษาไทยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 10 แห่ง รวม 54 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยมีการกำหนดนโยบายโดยหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่ทำรายการหนังสือภาษาไทย และห้องสมุดเลือกการลงรายการในระดับที่ 2

2. ความถี่ของกฎที่ใช้ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ที่ใช้ในระดับมากที่สุด คือ การลงรายการชื่อเรื่องที่เหมาะสม สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ส่วนการเลือกการลงรายการเพื่อการเข้าถึง กฎที่ใช้มาก คือ ผลงานของผู้แต่งคนเดียวที่ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก ส่วนรายการที่ไม่มีการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 คือ การลงรายการผู้แต่งที่เป็นพระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แต่งที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ และการลงรายการนิติบุคคลเฉพาะที่เป็นส่วนราชการ

3. ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่เห็นว่าในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิด ควรใช้คำว่า [ผิด] แทน [sic] และ [ที่ถูกต้องคือ...] แทน [i.e...] ในกรณีเกี่ยวกับผลงานของบรรณาธิการ การลงจำนวนหน้า เล่ม ภาพประกอบ ควรใช้คำว่า บรรณาธิการ หน้า เล่ม และภาพประกอบ ตามเดิม ในกรณีผู้แต่งที่มีมากกว่า 3 คนหรือ 3 องค์กร ควรใช้คำว่า [และคนอื่นๆ] แทน บุคคล [และอื่นๆ] แทน องค์กร ในขณะที่ AACR2 ใช้ [et. al.] แทน ทั้งบุคคลและองค์กร ในกรณีของปีพิมพ์ก็เห็นควรให้ใช้คำว่า ค แทน c และในกรณีหนังสือที่มีการพิมพ์ซ้ำแต่เนื้อหาไม่เปลี่ยนแปลง เห็นควรให้ใช้คำว่า (พิมพ์ซ้ำ) หลังพิมพ์ครั้งที่

4. ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ปัญหาการถ่ายเสียงภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาไทย

A STUDY OF AACR2 (1988 REVISION) USE FOR CATALOGUING
THAI BOOKS OF ACADEMIC LIBRARIES

AN ABSTRACT

BY

PANAROM KIATLELANAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Arts degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

March 1995

The purpose of this research was to study frequencies and conditions of AACR2 (1988 Revision) use for cataloguing Thai books in 10 academic libraries as well as opinions and problems of department heads and librarians regarding AACR2 usage.

Sources of data for this study consisted of 1,000 titles of Thai books catalogued between January 1992 and June 1994 by 10 government academic libraries in Bangkok and metropolitan area. In doing so, one hundred titles consisted of general subject books, proceeding reports, and serials (except periodicals) were collected from each library. Also, the sample in this study consisted of 54 department heads and librarians who were cataloguing Thai books in the 10 academic libraries. The results of the study were as follows:

1. Department heads and librarians cataloguing Thai books were policy makers regarding conditions of AACR2 use and they chose the second level of catalogue description.

2. Rules used for cataloguing Thai books at the high level of frequencies were those of Title proper, Place of publication, distribution, etc., Name of publisher, distributor, etc., Date of publication, distribution, etc. and, Number of pages. The element access rules used at the high level of frequencies were works of single personal authorship of which the author being used as the main entry. Entries which did not follow AACR2 rules were the names of Royal family, Buddhist monks, and corporate bodies (government agencies).

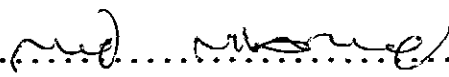
3. Most department heads and librarians considered the following cases as follows: [พิด] be used instead of [sic] and [ที่ถูกต้องคือ ...] be used instead of [i.e....] in case of inaccuracies or misspelled words; in cases of works of editor, number of pages and/or volumes, and illustrations, 'บรรณาธิการ', 'หน้า', 'เล่ม' and 'ภาพประกอบ' be used as usual;

[และคณะ^๔] be used in case of more than 3 joint authors; [และ^๔] be used in case of 3 joint corporate bodies while AACR2 uses [et al.] for both persons and corporate bodies; 'ล' be used instead of 'c' in case of copyright date; 'พิมพ์^๕' be used following the edition in case of reprints in which the contents were not substantially changed.

4. Department heads' and librarians' problems regarding the descriptions of Thai books were at the moderate level while the first one was the transliteration of foreign consonants into Thai letters.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

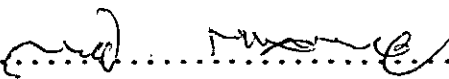
..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สฤษดิ์ ส่องแสงจันทร์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

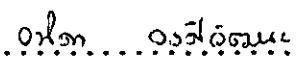
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สฤษดิ์ ส่องแสงจันทร์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์วนิดา วงศ์วัฒนะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริรุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้แนวคิด ให้กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา กรรมการที่ปรึกษา และอาจารย์วนิดา วงศ์วิริยะ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณวราภรณ์ ทูมมานนท์ คุณสุภาภรณ์ จันทวงษ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านการพิมพ์และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ศศ.ม. รุ่น 5 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสุภาพ กลิ่นเรือง คุณอภิษฎา นาคหัสดี ที่ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และพี่ ๆ และน้อง ๆ ที่ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงอย่างดี

พนารมย์ เกียรติสีลาพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	6
ความหมายและความสำคัญของบัตรรายการ	6
ความจำเป็นของสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2 ..	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	18
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	22
การกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	22
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	78
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	78
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	78
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	80
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	93
ประวัติผู้วิจัย	138

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนหนังสือทั้งหมดในแต่ละประเภทและช่วงห่าง.....	25
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการ หนังสือภาษาไทย ในแต่ละมหาวิทยาลัย.....	27
3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่รับคืน.....	32
4 สถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือ ภาษาไทย.....	36
5 สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย.....	39
6 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	43
7 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วน ฉบับพิมพ์ของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	46
8 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วน การพิมพ์ การจัดจำหน่ายของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	47
9 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วน ลักษณะทางกายภาพของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	50
10 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วน ชุดของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	52
11 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วน หมายเหตุของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	53

12	ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วน เลขนาตราฐานและคำต่างๆ เพื่อการจัดหาของหนังสือทั่วไป รายงาน การประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	34
13	ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของกฎ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึงของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	55
14	ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการเพิ่มสำหรับของหนังสือ ทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	57
15	ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของกฎ ที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการบุคคลและองค์กรของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง.....	58
16	ความถี่เกี่ยวกับการลงรายการบุคคลและองค์กรสำหรับหนังสือภาษาไทย ที่ไม่ได้ใช้กฎ AACR2.....	39
17	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับคำที่สะกดผิด	60
18	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อผิดพลาด หรือคำที่สะกดผิด.....	62
19	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับผลงานที่อยู่ภายใต้ การควบคุมของบรรณาสถาการ.....	64
20	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ ผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกัน.....	65
21	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ในกรณีที่ไม่ทราบปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์.....	66
22	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ ปีลิขสิทธิ์.....	68

23	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ จำนวนหน้า.....	69
24	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ จำนวนเล่ม.....	70
25	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์บางเล่ม ประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพเป็นส่วนสำคัญ.....	71
26	ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับหนังสือภาษาไทย ที่จัดพิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา.....	73
27	ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย.....	74

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

ในความพยายามที่จะให้ผู้เข้าใช้เข้าถึงวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ในห้องสมุดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เข้าใช้ต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการค้นหาวัสดุสิ่งพิมพ์นั้น ๆ และเครื่องมือที่ดีที่สุดคือ บัตรรายการ ในบัตรรายการจะประกอบด้วยส่วนของเลขเรียกหนังสือและส่วนที่เป็นรายการทางบรรณานุกรม ส่วนเลขเรียกหนังสือซึ่งประกอบด้วยเลขหมู่ อักษรที่ผู้แต่งและเลขผู้แต่ง เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือนั้น ๆ ว่าเป็นหนังสือเกี่ยวกับเรื่องใด ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยให้บรรณารักษ์สามารถจัดเก็บวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในห้องสมุดไว้อย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้โดยสะดวก สำหรับในส่วนที่เป็นรายการทางบรรณานุกรมซึ่งประกอบด้วย ชื่อผู้แต่งหรือชื่อองค์กร ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า นั้น เป็นส่วนที่ต้องลงรายการในบัตรรายการ โดยให้กฎ AACR2 ที่เป็นหลักเกณฑ์ในการลงรายการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

แต่เดิมมาเน้นการทำบัตรรายการเป็นงานเทคนิคที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในห้องสมุด เพราะบัตรรายการเป็นประหนึ่งกุญแจที่ไขไปสู่สมรรถนะมหาศาลทางปัญญา นั่นคือความรู้ที่บันทึกไว้ในรูปแบบต่าง ๆ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2520 : ก) อาจกล่าวได้ว่าบัตรรายการเป็นหัวใจหรือสมองของห้องสมุดก็ได้ เป็นสมองอันมีหน้าที่สร้างสัมพันธ์มาด้วยการใช้กำลังปัญญาติดต่อกันมาหลายชั่วคนของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการ (Penalosa. 1959 : 183) งานห้องสมุดไม่ว่าจะเป็นงานบริการจ่ายรับหนังสือ งานบริการตอบคำถาม หรือแม้แต่การจัดหาหนังสือ ก็ดำเนินไปไม่ได้ถ้าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรถ้าขาดบัตรรายการ บัตรรายการจึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการค้นหาหนังสือมาก ถึงห้องสมุดขนาดใหญ่ที่มีจำนวนหนังสือ เอกสารและวัสดุการศึกษาต่างๆ มากเท่าไร บัตรรายการยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากบัตรรายการทำหน้าที่เสมือนกุญแจให้ผู้เข้าใช้ห้องสมุดทราบว่า ห้องสมุดมีหนังสือ เอกสาร ตลอดจนวัสดุเพื่อการศึกษาอื่นๆ ที่ต้องการหรือไม่ และอยู่ที่ใดในห้องสมุด นอกจากนี้บัตรรายการยังช่วยให้ผู้เข้าใช้ห้องสมุดเข้าถึงสิ่งพิมพ์และวัสดุต่างๆ ของห้องสมุดได้สะดวกและรวดเร็วอีกด้วย บัตรรายการจึงเป็นเครื่องมือพื้นฐานสำหรับยึดและเชื่อมโยงงานส่วนต่างๆ ที่กระจัดออกไปของห้องสมุดเข้าด้วยกัน (Swank. 1956 : 303)

ในยุคที่ห้องสมุดยังไม่มีเครื่องมืออัตโนมัติ นั้น บัตรรายการจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการค้นหาวัสดุสิ่งพิมพ์ที่ดีที่สุด แต่ในปัจจุบัน ห้องสมุดส่วนใหญ่กำลังปรับตัวเข้าสู่ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automation) การนำบัตรรายการจึงเปลี่ยนมาเป็นระบบสืบค้นข้อมูลแบบ Online หรือที่เรียกกันว่า OPAC (Online Public Access Catalog) ซึ่งเป็นรายการสำหรับค้นซึ่งมีลักษณะเดียวกับบัตรรายการของห้องสมุด แต่มีระบบการค้นค้นสารสนเทศ ซึ่งเพิ่มขีดความสามารถในการค้นหาด้วยวิธีการอื่นๆ ด้วย เช่น การค้นโดยใช้คำสำคัญ (Keyword) ใช้ตรรกแบบบูลีน (Boolean) ค้นด้วยการตัดคำและมีคำสั่งสำหรับโต้ตอบกับคอมพิวเตอร์และผู้ใช้ แต่อย่างไรก็ตาม การลงรายการใน OPAC ก็ต้องศึกษาวิธีการและรายการต่างๆ ที่จะต้องนำมาลงในระบบเพราะเป็นการแปลงระบบจากบัตรรายการเก่ามาเป็นระบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้

ปัจจุบันการทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดต่างๆในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย ได้ยึดหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า AACR2 เป็นสำคัญ แต่เนื่องจากกฎที่กำหนดใน AACR 2 นั้นใช้กับหนังสือต่างประเทศเป็นหลัก กฎบางข้อจึงไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพหนังสือภาษาไทย รวมทั้งกฎที่เกี่ยวกับการเพิ่มเติมทางเลือกที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติไม่เหมือนกัน เนื่องจากแนวทางปฏิบัติที่จะใช้กับหนังสือภาษาไทยยังไม่มีกำหนดอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาความถี่ สภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนและการปฏิบัติงาน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาความถี่ของการใช้กฎตามหลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
4. เพื่อศึกษาปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

= อาจารย์ผู้สอนวิชาการทำบัตรรายการ และบรรณารักษ์ผู้ทำหน้าที่จัดทำบัตรรายการตามหลักเกณฑ์ AACR 2 สามารถใช้ผลงานวิจัยนี้เป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อการสอนและการปฏิบัติงานในการลงรายการสำหรับหนังสือภาษาไทยได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือภาษาไทยที่ทำรายการในช่วงเดือนมกราคม 2535 ถึงเดือนมิถุนายน 2537 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย รวม 10 แห่ง แห่งละ 100 ชื่อเรื่อง ครอบคลุมเฉพาะหนังสือประเภททั่วไป รายงานการประชุมและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง รวม 10 แห่ง ได้หนังสือรวม 1,000 ชื่อเรื่อง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำรายการหนังสือภาษาไทย ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 54 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กฎที่ใช้ในการลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR2 หมายถึง กฎที่ปรากฏในหนังสือ Anglo-American Cataloguing Rules. 2nd ed., 1988 revision เฉพาะกฎที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการหนังสือทั่วไป รายงานการประชุมและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (ยกเว้นวารสาร) โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 กฎเกี่ยวกับการลงรายการทางบรรณานุกรมใน 7 ส่วน คือ ส่วนชื่อเรื่อง และการแจ้งความรับผิดชอบ ส่วนฉบับพิมพ์ ส่วนการพิมพ์การจัดจำหน่าย ฯลฯ ส่วนลักษณะทางกายภาพ ส่วนชุด ส่วนหมายเหตุ และส่วนเลขมาตรฐานและค่าต่างๆ เพื่อการจัดหา โดยจะไม่รวมกฎทั่วไป ซึ่งได้แก่ แหล่งข้อมูล เครื่องหมายวรรคตอน ระดับการลงรายการ ภาษาและตัวอักษรที่ใช้ในการลงรายการ ฯลฯ และ ยกเว้นส่วนรายละเอียดเฉพาะวัสดุ ซึ่งเป็นรายละเอียดที่ใช้เฉพาะ แผนที่คอมพิวเตอร์ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องที่เป็นวารสาร ซึ่งอยู่นอกขอบข่ายของการศึกษาในครั้งนี้

1.2 กฎเกี่ยวกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึง

1.3 กฎเกี่ยวกับการลงรายการล่วงหน้า ประกอบด้วย

- การลงรายการบุคคล
- การลงรายการองค์กร

โดยไม่รวมการลงรายการชื่อภูมิศาสตร์ ชื่อเรื่องแบบฉบับและส่วนโฮม

2. สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 หมายถึง ก๊อเทจจริงและนโยบายในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 (แก้ไขปรับปรุง ปี 1988) ที่ห้องสมุดแต่ละแห่งกำหนดขึ้นใช้เพื่อการลงรายการหนังสือภาษาไทย เช่น ระดับการลงรายการ นโยบายการใช้กฎในส่วนต่างๆ ฯลฯ

3. ความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 หมายถึง ความรู้สึกริเริ่มคิดของบรรณารักษ์เกี่ยวกับการใช้คำหรือหลักเกณฑ์บางอย่าง สำหรับการลงรายการหนังสือภาษาไทย

4. ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 หมายถึง ข้อขัดข้องหรือการไม่ได้รับความสะดวกที่บรรณารักษ์ประสบในขณะที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทยโดยใช้หลักเกณฑ์ AACR2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988)

5. หนังสือภาษาไทย หมายถึง หนังสือที่มีการจัดทำรายการในช่วงปี พ.ศ. 2535-2537 โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

5.1 หนังสือทั่วไป หมายถึง หนังสือที่ครอบคลุมทั้งหนังสือ ตำรา หนังสือคู่มือ รายงานการวิจัย รายงานการสำรวจ หนังสืออนุสรณ์งานศพ โดยจะไม่รวมวิทยานิพนธ์ นวนิยาย

5.2 รายงานการประชุม หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่เกิดจากการประชุมร่วมกันของบุคคลต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพิจารณาหรือกระทำเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งหมายถึง รายงานการสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยจะไม่รวมถึงการประชุมตามปกติของหน่วยงาน

5.3 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หมายถึง หนังสือรายงานประจำปีขององค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ โดยไม่รวมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องประเภทอื่นๆ เช่น วารสาร นิตยสาร รายงานการประชุมขององค์กร (Transaction)

6. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หมายถึง หอสมุดกลางหรือหน่วยงานที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น แต่ทำหน้าที่เป็นห้องสมุดกลางของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 10 แห่ง ได้แก่

- 6.1 สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 6.2 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 6.3 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- 6.4 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
- 6.5 -สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 6.6 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- 6.7 สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- 6.8 สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 6.9 สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 6.10 สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

7. หัวหน้าฝ่าย หมายถึง บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายในงานเทคนิคหรือทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำบัตรรายการหนังสืออาจใช้ชื่อต่าง ๆ กัน เช่น หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์และจัดนา หรือหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ฯลฯ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

8. บรรณารักษ์ หมายถึง บรรณารักษ์ที่ทำงานด้านการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยเท่านั้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้านี้สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของบัตรรายการ
2. ความเป็นมาโดยสังเขปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความหมายและความสำคัญของบัตรรายการ (Catalog Card)

คำว่า Catalog แปลว่า รายการ มาจากภาษากรีกว่า Kata และ logos

Kata แปลว่า โดย หรือ ตาม

logos แปลว่า คำ แผนแผน หรือ เหตุผล

เพราะฉะนั้นถ้าถนัดความหมายของรากศัพท์ดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า หมายถึง โดยจำแนกตามลำดับ โดยมีแผนแผน หรือ โดยมีเหตุผล แบบคำต่อคำ (Strout. 1969 : 3)

สำหรับความหมายตามหลักวิชาการนี้คำว่า Catalog มีการให้ความหมายไว้อย่างรัดกุมดังนี้

ปี ค.ศ. 1949 ในหนังสือ "A.L.A. Cataloging Rules for Author and Title Entries" (1949 : 230) ให้ความหมายไว้ว่า Catalog คือ รายชื่อ(รายการ)ของหนังสือ แผนที่ และอื่น ๆ มีการจัดเรียงตามนโยบายหรือแผนของแต่ละหน่วยงาน รายการทางบรรณานุกรมจะบันทึก อธิบาย และเป็นดัชนีของวัสดุในแต่ละมวลทรัพยากร (Collection) ของห้องสมุดหรือกลุ่มของห้องสมุด

ต่อมาในปี ค.ศ. 1961 ได้มีการประชุมนานาชาติที่เกี่ยวกับการลงรายการ (International Conference on Cataloging Principles หรือ ICCP) ณ กรุงปารีส ได้ให้นิยามคำว่า Catalog หมายถึง รายการทั่ว ๆ ไปของหนังสือ เอกสาร หรือวัสดุอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน (Bakewell. 1972 : 1)

ปี ค.ศ. 1983 ในหนังสือ "The ALA Glossary of Library and Information Science" (1983 : 37) ให้ความหมายของ Catalog ไว้ 2 ความหมาย คือ

1. แฟ้มข้อมูลของบรรณานุกรมที่สร้างขึ้นโดย มีลักษณะและโครงสร้างภายใต้กฎของการลงรายการ ซึ่งอธิบายวัสดุที่มีอยู่ในแต่ละ Collection ห้องสมุดหรือกลุ่มห้องสมุด
2. อีกความหมายหนึ่งหมายถึงรายการของการจัดเตรียมวัสดุ เพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง เช่น รายชื่อหนังสือที่แสดงนิทรรศการ

จนปัจจุบันปี ค.ศ. 1988 ใน "Anglo-American Cataloguing Rules." ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขปรับปรุงปี 1988 (Anglo-American Cataloguing Rules. 1988 : 616) ให้ความหมายไว้ว่า Catalog คือรายการวัสดุที่มีในมวลทวิพยากร (Collection) ของห้องสมุดหรือกลุ่มห้องสมุดโดยจัดเรียงตามแบบแผนที่กำหนดไว้

สำหรับบัตรรายการ (Catalog Card) เป็นรายการรูปแบบหนึ่งที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเพื่อช่วยในการค้นหาหนังสือ ซึ่งบัตรนี้จะบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือได้แก่ ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ภาพประกอบ ชื่อชุด และรายละเอียดอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีรายการเลขเรียกหนังสือ และ รายการแนวสืบค้น โดยบันทึกข้อมูลเหล่านี้ในรูปแบบแผนและจัดเรียงบัตรในลิ้นชักตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเป็นเครื่องช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบว่าเรื่องราวที่ต้องการอ่านหรือค้นคว้ามีอยู่ในห้องสมุดหรือไม่ และบรรณารักษ์ได้จัดไว้ให้ไว้ ณ ที่ใด เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้ได้สะดวกและรวดเร็ว (ทองทอด ปทุมวงศ์. 2508 : 154 ; สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. 2510 : 1 ; คณะอนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษ์ . 2518 : 15 ; จารุวรรณ สันตุโสภณ. 2521 : 30 ; สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2523 : 56 ; อัมพร ทีชะระ. 2524 : 54 ; Young, and other. 1983 : 35) เพราะฉะนั้นถ้ายึดถือการลงรายการทางบรรณานุกรมแบบแองโกลอเมริกันเป็นหลัก รายละเอียดที่จะต้องนำลงในบัตรรายการจะประกอบด้วยรายการต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Wynar. 1985 : 23-25)

1. รายการหลัก (Heading)

- 1.1 ผู้แต่ง (Author) หรือ บุคคลอื่นๆ (Other Person) หรือ นิติบุคคล (Corporate Body) ที่ถูกเลือกเป็นรายการหลัก หรือ
- 1.2 ชื่อเรื่อง (Title) ถ้าไม่สามารถหาผู้แต่ง บุคคลอื่น หรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบได้

2. รายการตัวนักตร (Body of the Entry)

2.1 ส่วนชื่อเรื่องและรายละเอียดผู้รับผิดชอบ (Title and Statement of Responsibility Area)

2.1.1 ชื่อเรื่องที่เหมาะสม (Title Proper) รวมทั้งชื่อเรื่องเพื่อเรียก (Alternative Title) ถ้ามี

2.1.2 คำระบุประเภทวัสดุอย่างกว้างๆ (General Material Designation : GMD)

2.1.3 ชื่อเรื่องเทียบเคียง (Parallel Title) ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับชื่อเรื่อง (Other Title Information) ถ้ามี

2.1.4 การแจ้งความรับผิดชอบ (Statement of Responsibility)

2.2 ส่วนฉบับพิมพ์ (Edition Area)

2.2.1 การแจ้งฉบับพิมพ์ (Edition Statement) (ชื่อ (Name), หมายเลข (Numbered) หรือทั้งชื่อและหมายเลขรวมกัน)

2.2.2 การแจ้งความรับผิดชอบที่สัมพันธ์กับฉบับพิมพ์หนึ่ง แต่ไม่ใช่ทุกฉบับพิมพ์ (Statement of Responsibility Relating to the Edition, but not to All Editions)

2.3 ส่วนรายละเอียดเฉพาะของวัสดุ (หรือประเภทของสิ่งพิมพ์) (Material (or Type of Publication) Specific Details Areas)

2.3.1 วัสดุประเภทแผนที่ (Cartographic Materials) การแจ้งมาตราส่วนและเส้นโครงแผนที่ (Statement of Scale and Projection)

2.3.2 วัสดุประเภทดนตรี (Music) การแจ้งที่ระบุการนำเสนอทางกายภาพของดนตรี (Statement Indicating Physical Presentation of the Music)

2.3.3 สิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร (Serial Publications) ตัวเลข และ/หรือ การระบุตัวอักษร (Numeric and/or Alphabetic Designation) และ/หรือ การระบุตามลำดับวันเดือนปี (Chronological Designation)

2.4 ส่วนการพิมพ์ การจัดจำหน่าย ฯลฯ (Publication, Distribution, etc., Area)

2.4.1 สถานที่พิมพ์ สถานที่จำหน่าย ฯลฯ (Place of Publication, etc.)

2.4.2 ชื่อสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย ฯลฯ (Name of Publisher, Distributor, etc.)

2.4.3 การแจ้งหน้าที่ของสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย (Statement of Function of Publisher, Distributor, etc.) เมื่อต้องการแสดงความชัดเจน

2.4.4 ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ฯลฯ (Date of Publication, Distribution, etc.) รวมทั้งลิขสิทธิ์ (Copyright Date) ถ้าจำเป็น

2.4.4 สถานที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ ปีที่พิมพ์ (Place of Manufacture, Name of Manufacture, Date of Manufacture) ถ้าชื่อของสำนักพิมพ์ไม่เป็นที่รู้จัก

3. ส่วนลักษณะทางกายภาพ (Physical Description Area)

3.1 จำนวนหน้า เล่ม แผ่น กรอบภาพ และอื่นๆ (Number of Pages, Volumes Discs, Frames, etc.)

3.2 รายละเอียดลักษณะรูปร่างอื่นๆ (Other Physical Details) เช่น วัสดุประกอบภาพ ความเร็วในการเล่น (Illustrative Material, Playing Speed, Material of Which Made)

3.3 ขนาด (Dimensions) เช่น ความสูง เส้นผ่าศูนย์กลาง (Height, Diameter)

3.4 วัสดุประกอบ (Accompanying Material) เช่น คู่มือครู แผนที่แยกต่างหาก (Teacher's Guide, Separate Maps)

4. ส่วนชุด (Series Area)

4.1 ชุดที่เหมาะสม (Title Proper of Series) ชื่อชุดเทียบเคียง (Parallel Titles) ข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับชื่อชุด (Other Title Information)

4.2 การแจ้งความรับผิดชอบเกี่ยวกับชุด (Statements of Responsibility Relating to Series)

4.3 เลขวารสารมาตรฐานระหว่างประเทศ (ISSN of Series)

4.4 เลขลำดับในชุด (Numbering within Series)

4.5 ชุดย่อย (Subseries)

4.6 ชุดที่สองและชุดต่อๆ ไป แต่ละชุดให้ลงไว้ในวงเล็บกลม (Second and Following Series, Each in its Own Set of Parentheses)

5. ส่วนหมายเหตุ (Note Area)

เป็นส่วนที่บันทึกข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นแต่ไม่สามารถลงไว้ในส่วนของรายการตามได้ หมายเหตุแต่ละรายการที่นำมาลงจะต้องแยกกันไว้เป็นแต่ละรายการ

6. ส่วนเลขมาตรฐานและคำต่าง ๆ เพื่อการจัดหา (Standard Number and Terms of Availability Area)

6.1 เลขหนังสือมาตรฐานระหว่างประเทศ (International Standard Book Number หรือ ISBN)

6.2 ชื่อเรื่องสำคัญของข้อชุด (Key-title of a Serial)

6.3 คำต่าง ๆ เพื่อการจัดหา (Terms of Availability) เช่น ราคา

7. แนวสืบค้น (Tracing)

7.1 หัวเรื่อง (Subject Heading)

7.2 รายการเพิ่มต่างๆ สำหรับผู้แต่งร่วม บรรณาธิการ และอื่นๆ (Added Entries for Joint Authors, Editors, etc.)

7.3 รายการเพิ่มชื่อเรื่อง (Title Added Entry or Entries)

7.4 รายการเพิ่มข้อชุด (Series Added Entry or Entries)

8. เลขเรียกหนังสือ (Call Number)

8.1 เลขหมู่ (Classification Number)

8.2 เลขผู้แต่ง (Cutter Number) และอักษรผู้แต่ง (Work Mark) ถ้ามี

สำหรับวัตถุประสงค์ที่ห้องสมุดแต่ละแห่งจำเป็นต้องทำบัตรรายการแสดงทรัพยากรที่มีในห้องสมุด เช่นกัทธา (Sengupta. 1964 : 4-5) ได้ชี้ถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อแสดงลักษณะทางบรรณานุกรมของหนังสือแต่ละเล่มในห้องสมุด เพื่อช่วยในการค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้เพราะบัตรรายการจะบันทึกรายการต่าง ๆ ที่ควรทราบ ซึ่งจะให้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้น ๆ ดีขึ้น ฯลฯ รายการต่าง ๆ ที่บันทึกนี้จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกหนังสือเล่มที่ต้องการได้

2. ช่วยให้การพบแหล่งที่เก็บของหนังสือ หรือกลุ่มหนังสือที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยเลขเรียกหนังสือของหนังสือที่ปรากฏอยู่บนมุมบัตรด้านซ้ายของบัตรรายการ

3. เป็นบัญชีรายชื่อหนังสือภายใต้ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หรือหัวเรื่อง ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถรวบรวมหนังสือที่เป็นผลงานทั้งหมดของผู้แต่งคนใดคนหนึ่งโดยอาศัยบัตรผู้แต่งหรือรวบรวมหนังสือที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันได้ทั้งหมดในห้องสมุดโดยใช้บัตรเรื่อง

จากวัตถุประสงค์ในการทำบัตรรายการทั้ง 3 ประการข้างต้น บัตรรายการจึงให้ประโยชน์แก่บุคคล 2 กลุ่ม (อัมพร ทิษะระ. 2524 : 55) คือ

1. ผู้อ่าน ห้องสมุดที่มีการจัดดำเนินงานอย่างดี มิได้มีเพียงระบบการจัดหมู่ที่เหมาะสมกับงานเท่านั้น แต่จะต้องมีบรรณานุกรมอย่างละเอียดเพื่อช่วยให้ค้นหาหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดได้ด้วยบรรณานุกรมที่ใหญ่ที่สุดและสำคัญที่สุดก็คือ บัตรรายการ ที่จัดทำและจัดเรียงไว้ตามลำดับอักษร ทั้งบัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง บัตรหัวเรื่อง บัตรผู้แปล บัตรผู้แต่งร่วม และบัตรชื่อชุดหนังสือ บัตรต่างๆ เหล่านี้ผู้ใช้ห้องสมุดใช้เป็นเครื่องมือค้นหาหนังสือได้เอง ไม่ว่าจะทราบเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือที่ต้องการค้นคว้า สรรพวิชาที่มีอยู่มากภายในห้องสมุดและเป็นเสมือนเข็มทิศ หรือแผนที่นำไปสู่หนังสือได้โดยไม่ต้องพึ่งใคร

2. บรรณารักษ์ บัตรรายการ คือ บัญชีหรือบรรณานุกรมของหนังสือทุกเล่มที่มีอยู่ในห้องสมุด เพราะหลักเกณฑ์การลงรายการในบัตรนั้นจะต้องอนุโลมตามหลักบรรณานุกรมด้วยบัตรรายการจึงเป็นหลักของห้องสมุดเพราะบริการจำรับหนังสือ บริการตอบคำถาม และการเลือกซื้อหนังสือจะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้ถ้าขาดบัตรรายการ

ความเป็นมาโดยสังเขปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2

การทำบัตรรายการหนังสือในยุคแรกมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นบัญชีสำรวจหนังสือ ต่อมาประมาณปลายศตวรรษที่ 16 ค.ศ.1598 เซอร์ โทมัส บอดเลย์ (Sir Thomas Bodley) ผู้มีอุปการคุณแก่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ได้พบว่าบัตรรายการรูปแบบเดิมที่ใช้เป็นเพียงบัญชีสำรวจหนังสือนั้น ทำให้การดำเนินการสั่งซื้อหนังสือไม่สะดวก บอดเลย์ จึงได้ให้แนวคิดทำบัตรรายการนอกจากจะทำเพื่อเป็นบัญชีสำรวจหนังสือแล้ว ควรเป็นบัญชีสำหรับค้นหาหนังสือด้วย (Lubetzky. 1979 : 5-6) แนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการทำบัตรรายการเพื่อเป็นคู่มือช่วยค้นในห้องสมุดของ บอดเลย์ นี้ได้แพร่หลายเป็นที่สนใจในหลาย ๆ ห้องสมุด จนกระทั่ง ค.ศ.1841 ห้องสมุดแห่งชาติอังกฤษ (British Museum Library) ได้ผลิตหนังสือชื่อ "Catalogue of Printed Book in the British Museum" เล่มที่ 1 ออกเผยแพร่ซึ่งเป็นหนังสือที่มีตัวอย่างรูปแบบการทำบัตรรายการที่เป็นเครื่องมือช่วยค้นและช่วยคัดเลือกหนังสือแก่ห้องสมุดต่าง ๆ

ต่อมา แอนโตนิโอ พานิซซี (Antonio Panizzi) ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการทำบัตรรายการของห้องสมุดแห่งชาติอังกฤษ (Bakewell. 1972 : 19) ได้เขียนคู่มือการทำบัตรรายการชื่อว่า "Rules for Compilation of the Catalog" หรือ ที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า "Panizzi's Rules" โดยยึดหลักวัตถุประสงค์ของการทำบัตรรายการว่าเป็นเครื่องมือนำไปสู่ทรัพยากรของห้องสมุด ซึ่ง พานิซซี ได้กำหนดแนวทางในการทำบัตรรายการไว้ดังนี้ (Lubetzky. 1979 : 6-8)

1. หนังสือแต่ละเล่ม แต่ละครั้งที่พิมพ์ ควรมีการทำบัตรรายการแยกเฉพาะไปแต่ละเล่มตามความเป็นจริงที่ปรากฏของหนังสือเล่มนั้น ๆ
2. งานทุกชิ้นและทุกครั้งที่พิมพ์ของผู้แต่งคนหนึ่งจะต้องใช้ชื่อเดียวกันชื่อใดชื่อหนึ่ง โดยปกติ มักใช้ชื่อเดิมของผู้แต่ง โดยไม่สนใจว่าผู้แต่งคนนั้นจะไปใช้ชื่ออื่นที่แตกต่างกันในงานแต่ละชิ้นหรือแต่ละครั้งที่พิมพ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานของผู้แต่งคนเดียวกันอยู่ในที่เดียวกัน
3. หนังสือแต่ละครั้งที่พิมพ์ และงานแปลแต่ละชิ้น จะต้องจัดเรียงไว้ที่ชื่อเรื่องเดิมตามลำดับที่จัดเรียงไว้ก่อนแล้ว โดยให้แต่ละครั้งที่พิมพ์เรียงตามลำดับปีที่พิมพ์ งานแปลเรียงตามชื่อเรื่องของภาษาที่แปล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หาหนังสือที่ต้องการได้พบ

4. รายการโยงต้องทำโยงจากชื่ออื่นๆ ที่ไม่ใช่ชื่อเดิมของผู้แต่งหรือชื่อเรื่องอื่นๆ จะให้เรียงตามลำดับอักษรเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดใช้บัตรรายการหาที่ชื่อผู้แต่งและที่ชื่อเรื่องได้พบ

แนวปฏิบัติการทำบัตรรายการของพานิซซี นี้จะให้ภาพรวมของรายชื่อหนังสือของห้องสมุดอยู่ในรูปบรรณานุกรมของหนังสือในห้องสมุด ไม่ใช่รายชื่อหนังสือที่แยกอย่างกระจัดกระจาย ซึ่งรูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้ใช้และตอบสนองความต้องการในการค้นหาหนังสือที่ต้องการได้อย่างแท้จริงมากกว่ารูปแบบเดิมที่เป็นเพียงบัญชีสำรวจหนังสือ

ใน ค.ศ.1876 คัตเตอร์ (Cutter. 1985 : 67) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของบัตรรายการไว้ในหนังสือ "Foundation of Cataloguing : A Sourcebook" ว่า บัตรรายการมีหน้าที่ดังนี้คือ

1. ช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงหนังสือ เมื่อผู้ใช้ทราบอย่างใดอย่างหนึ่งในสิ่งต่อไปนี้
 - ก. ชื่อผู้แต่ง
 - ข. ชื่อเรื่อง
 - ค. หัวเรื่อง

2. เพื่อแสดงให้ทราบว่าห้องสมุดมีอะไรบ้าง

ก. ที่เป็นของผู้แต่งคนใดคนหนึ่ง

ข. ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง

ค. ในประเภทวรรณกรรมใดวรรณกรรมหนึ่ง

3. ช่วยเหลือผู้ใช้ในการเลือกหนังสือโดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับ

ก. ฉบับพิมพ์ (รวมถึง พิมพ์ครั้งที่ ฉบับพิมพ์ปกอ่อนปกแข็ง ลักษณะการพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และโน้ตที่สำคัญ)

ข. การเขียนที่เป็นเชิงวรรณคดีหรือการใช้ภาษา การเขียนเชิงวิชาการ

ต่อมา ค.ศ.1949 หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress. 1949 :

7-10) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการทำบัตรรายการของห้องสมุด 2 ประการ ดังนี้คือ

1. เพื่อแสดงลักษณะสำคัญของหนังสือแต่ละเล่ม เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นส่วนที่ต่างจากเล่มอื่น ๆ ด้วยการบรรยายถึงเนื้อเรื่องและขอบเขตของหนังสือ กับชี้ให้เห็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเล่มอื่น ๆ ด้วยวิธีการทางบรรณานุกรม

2. เพื่อเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือแต่ละเล่มโดยการลงรายการตามวิธีที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผน เพื่อให้นำไปใช้ลงรายการหนังสืออื่น ๆ ได้โดยทั่วไป

อย่างไรก็ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการทำบัตรรายการของ พาณิชวี มีอิทธิพลต่อกลุ่มแองโกล-อเมริกัน (Anglo-American) และการจัดทำรายการต่อประเทศทางตะวันตก (Western Cataloging) เป็นอย่างมาก (Lubetzky 1979 : 8) ประกอบกับแนวความคิดของคัตเตอร์ ซึ่งถูกนำมากล่าวถึงอีกครั้งหนึ่งในการตกลงร่วมกันที่เรียกว่า การประชุมนานาชาติเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานเบื้องต้นในการเลือกและการลงรูปแบบรายการในรายการสืบค้นของผู้แต่งและชื่อเรื่องที่จัดเรียงตามลำดับอักษร (International Conference to "reach agreement on basic principles governing the choice and form of entry in the alphabetical catalogue of authors and title" จัดขึ้นที่กรุงลอนดอนใน ค.ศ.1959 เป็นการเริ่มต้นของการประชุมสากล เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์การทำบัตรรายการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และในการประชุมครั้งนี้ ได้ข้อสรุปที่จะนำมาเสนอต่อ International Conference on Cataloguing Principles เกี่ยวกับการทำบัตรรายการว่าควรจะสนองต่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้คือ (Bakewell. 1972 : 11)

1. บอกแหล่งสิ่งพิมพ์แต่ละชื่อเรื่องโดยชื่อผู้แต่ง หรือชื่อเรื่องตามที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์ และ
2. นำรายการที่เป็นผลงานทุกฉบับพิมพ์/ทุกฉบับแปล รวมทั้งผลงานของผู้แต่งคนใดคนหนึ่งให้มาอยู่รวมในที่เดียวกัน

จากการประชุมของสหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions หรือ IFLA) ซึ่งเป็นการประชุมนานาชาติที่เกี่ยวกับการลงรายการ (International Conference on Cataloguing Principles หรือ ICCP) ที่กรุงปารีสในปี 1961 ทำให้มีการเรียกกฎเกณฑ์การทำบัตรรายการครั้งนี้อย่างย่อ ๆ ว่า Paris Principles (Kelm. 1978 : 22-29) และได้กำหนดจุดมุ่งหมายของ Catalog ไว้ว่า (International Conference on Cataloguing Principles. 1961 : 26) Catalog จะต้องเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ในอันที่จะบอกให้ทราบว่า

1. ห้องสมุดมีหนังสือเล่มนั้น ๆ หรือไม่ โดยบอก
 - 1.1 ผู้แต่ง และชื่อเรื่อง หรือ
 - 1.2 ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่ง ก็ให้บอกชื่อเรื่องอย่างเดี่ยว หรือ
 - 1.3 ถ้าไม่อาจจะบอกทั้งชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องได้ ให้กำหนดชื่อเรื่องอื่นแทน
2. ผลงานใดที่เป็นของผู้แต่งคนนั้น และที่มีอยู่ในห้องสมุดนั้นเป็นฉบับพิมพ์ครั้งแรก

วัตถุประสงค์ของการทำบัตรรายการจาก Paris Principles ดังกล่าวข้างต้นนี้ รanganathan (Ranganathan) ผู้มีชื่อเสียงในวงการบรรณารักษ์ ชาวอินเดียได้วิจารณ์ว่า ไม่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมของ คัลเตอร์ มากนัก (Kumar and Kumar. 1975 : 8) และได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำบัตรรายการว่าควรเอื้อประโยชน์ต่อห้องสมุด ดังนี้ (Ranganathan. 1964 : 77)

1. แสดงรายละเอียดของหนังสือแก่ผู้ใช้ห้องสมุด
2. ให้ข้อมูลที่แน่นอน เชื่อถือได้ของหนังสือทุกเล่มแก่ผู้ใช้ห้องสมุด
3. ช่วยประหยัดเวลาผู้ใช้ในการค้นหาหนังสือที่ต้องการ
4. ช่วยประหยัดเวลาบรรณารักษ์เช่นกัน

ลูเบทซกี (Lubetzky. 1979 : xi) ผู้แต่งหนังสือชื่อ "Code of Cataloging Rules, Author and Title Entry : An Unfinish Draft" ใน ค.ศ.1960 ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการทำบัตรรายการของห้องสมุดว่าควรจัดทำเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ของห้องสมุด ดังนี้

1. อำนวยความสะดวกในการบอกแหล่งของสิ่งพิมพ์แต่ละชิ้นในห้องสมุด
2. รวบรวมผลงานของผู้แต่งคนเดียวกันที่ห้องสมุดมี แต่ละงานหรือแต่ละครั้งที่พิมพ์ไว้ด้วยกันหรืออยู่ใกล้เคียงกันโดยชื่อเรื่องหรือชื่อผู้แต่งนั้น ๆ

ลูเบทซกี ไม่เห็นด้วยกับคำที่ว่า บัตรรายการคือเครื่องมือที่ใช้ค้นคว้าอ้างอิง แต่เห็นว่าบัตรรายการควรทำเพื่อเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ทรัพยากรของห้องสมุดมากกว่า (Kumar and Kumar. 1975 : 9-10)

ใน ค.ศ.1972 สแวนสัน (Swanson. 1972 : 135) ได้ทำวิจัยในโครงการวิจัยบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้ศึกษาถึงความต้องการของบัตรรายการในสภาพว่าควรสนองต่อวัตถุประสงค์ของห้องสมุด 3 ประการดังนี้

1. ห้องสมุดมีความรับผิดชอบต่อความต้องการทางบรรณานุกรมในอนาคต
2. ห้องสมุดสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันกับห้องสมุดอื่น เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องสมุดร่วมกัน
3. การทำบัตรรายการสามารถช่วยงานบริการตอบคำถามของห้องสมุดอย่างทันทีทันใด และในลักษณะที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าสูงสุด

ใน ค.ศ. 1961 สหพันธ์สากลแห่งสมาคมห้องสมุด (IFLA) ได้จัดการประชุมชื่อ International Conference on Cataloging Principles ที่กรุงปารีส ผลการประชุมครั้งนี้ทำให้สมาคมห้องสมุดของสหรัฐอเมริกา หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หอสมุดแห่งชาติอังกฤษ สมาคมห้องสมุดของอังกฤษ และสมาคมห้องสมุดของแคนาดา ได้ร่วมกันจัดทำหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน (Anglo American Cataloging Rules) ซึ่งได้จัดพิมพ์ใน ค.ศ.1967 การจัดพิมพ์หนังสือแยกออกเป็น 2 เล่ม คือ หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการสำหรับห้องสมุดในประเทศอังกฤษ (British Text) และสำหรับห้องสมุดในสหรัฐอเมริกา (North American Text) ซึ่ง 2 ฉบับนี้มีหลักเกณฑ์บางอย่างไม่สอดคล้องกัน (Maxwell. 1980 : 4)

ในช่วง ค.ศ. 1969 - 1974 คณะกรรมการการทำรายการคั่นของสหพันธ์นานาชาติของสมาคมห้องสมุด (The Committee on Cataloging of the International Federation of Library Association) ได้ยอมรับหลักเกณฑ์ของ International Standard Bibliographic Description หรือ ISBD เป็นหลักเกณฑ์การลงรายการ หรือรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่เป็นมาตรฐานระหว่างชาติ (สัทธน์ ส่องแสงจันทร์. 2523 : 95)

จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดทำหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ ISBD มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อให้ข้อความที่บันทึกไว้ซึ่งจัดทำขึ้นในประเทศหนึ่ง หรือ โดยผู้ใช้ที่ใ้ภาษาหนึ่งเมื่อข้อความนั้นอยู่ในประเทศอื่น หรือถูกใช้โดยผู้ใช้ที่ใช้อีกภาษาหนึ่ง ก็สามารถใช้ และเป็นที่เข้าใจตรงกันได้โดยง่าย

2. เพื่อให้ข้อความที่บันทึกไว้ซึ่งจัดทำขึ้นในแต่ละประเทศและใช้ภาษาต่าง ๆ ก็สามารถนำมาจัดเรียงหรือทำเป็นรายการรวมเข้าด้วยกันได้

3. เพื่อให้ข้อความที่บันทึกไว้ในรูปของการเขียนหรือพิมพ์เป็นภาษาต่าง ๆ นั้น สามารถนำมาแปลงเป็นรูปแบบที่เครื่องมือกลอ่านได้ (Machine Readable) โดยที่เสียเวลาในการจัดทำน้อยที่สุด

ใน ค.ศ. 1978 มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกฎเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ Anglo-American Cataloging Rules เป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 หรือที่เรียกอย่างย่อว่า AACR2 โดยที่มีวัตถุประสงค์ในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เพื่อ

1. รวมหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ Anglo-American ของห้องสมุดอังกฤษและห้องสมุดอเมริกันตอนเหนือ 2 ฉบับตามข้อตกลงปารีส (Paris Principles) ใน ค.ศ. 1961 เข้าด้วยกัน

2. เพื่อรวบรวมหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการทุกข้อที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขมาตั้งแต่ ค.ศ. 1969

3. เพื่อความร่วมมือกันด้านบรรณานุกรมสากล โดยยึดหลักเกณฑ์การลงรายการบรรณานุกรมของ International Standard Bibliographic Description หรือ ISBD เป็นแบบแผนในการลงรายการบรรณานุกรมในบัตรรายการ

4. ให้ความสำคัญในการทำบัตรรายการวัสดุไม้ตีพิมพ์ในห้องสมุดซึ่งมีจำนวนเพิ่มอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ ค.ศ. 1967

5. กำหนดหลักเกณฑ์การลงรายการเพื่อใช้ในการทำบัตรรายการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเรื่องนี้ได้เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ช่วงเตรียมการ AACR1 (Anglo-American Cataloguing Rules. 1988 : xiii-xiv)

กล่าวโดยสรุปความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการทำบัตรรายการห้องสมุดนั้น เริ่มต้นจากความคิดที่จัดทำเพื่อเป็นบัญชีสำรวจหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด แต่ต่อมาเมื่อหนังสือและวัสดุอื่นๆ ในห้องสมุดมีมากขึ้นทำให้ยากในการค้นหาหรือนำมาใช้ได้ตรงความต้องการ นอกจากนั้นมีผลต่อการปฏิบัติงานของห้องสมุดทำให้ไม่สะดวกและอาจเกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้ เพราะไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าหนังสือเล่มใดมีในห้องสมุดแล้วบ้างหรือมีแล้วอยู่ที่ใดบ้าง ทำให้มีการพัฒนาการทำบัตรรายการของห้องสมุด ให้เป็นเครื่องมือช่วยค้นสามารถบอกแหล่งที่อยู่ของทรัพยากรห้องสมุดทั้งหมด ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินงานและการบริการของห้องสมุดเป็นไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นไม่ว่าแนวความคิดหรือวัตถุประสงค์ของการทำบัตรรายการของ ฟานิชซี, คัตเตอร์, การประชุมนานาชาติเกี่ยวกับการลงรายการ, รางกานาฮาน, คูเบ็ทชกี หรือคนอื่น ๆ ที่มิได้กล่าวถึงในที่นี้ในช่วงก่อนหน้าที่จะมีการกำหนดกฎเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ Anglo-American Cataloguing Rules ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR 2) จะทำบัตรรายการเพื่อเป็นคู่มือชักชวนทรัพยากรห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพ ในยุคปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการตลอดจนวิชาการความรู้ต่าง ๆ เป็นที่ต้องการและเผยแพร่อย่างมากมาย การศึกษาค้นคว้าวิจัยไม่ได้จำกัดอยู่ในวงแคบ แต่ขยายเป็นไปในลักษณะที่เป็นสากล ทำให้มีผู้พยายามคิดค้นให้การทำบัตรรายการเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเห็นบรรณานุกรมสากลที่ทุกคนสามารถเข้าใจและใช้ได้ร่วมกัน ดังผลงานวิจัยของ สแวนสัน (Swanson. 1972 : 135) ที่ศึกษาความต้องการของการทำบัตรรายการในอนาคต และวัตถุประสงค์การกำหนดกฎเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบ AACR2 ที่มุ่งให้บัตรรายการเป็นบรรณานุกรมสากล ซึ่งผู้ใช้ทุกห้องสมุดสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสามารถรู้และเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่ทำการวิจัยโดยตรงหรือใกล้เคียงกับเรื่องนี้ยังไม่ปรากฏ ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ แต่มีงานบางเรื่องในต่างประเทศที่ดำเนินการ และมีเนื้อหาสัมพันธ์กับเรื่องนี้อยู่บ้างดังต่อไปนี้

พาล์มเมอร์ (Palmer 1970 : 2413A) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ใช้บัตรรายการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน 5,067 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้บัตรรายการร้อยละ 70 ค้นโดยชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง น้อยกว่าร้อยละ 30 ค้นโดยหัวเรื่อง ผู้ใช้ให้รายการชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และเลขเรียกหนังสือมากกว่ารายการหัวเรื่องซึ่งใช้น้อยกว่าครึ่ง และใช้ปีที่พิมพ์ ร้อยละ 36 ส่วนรายการอื่น ๆ ยกเว้นรายการสารบัญ ครั้งที่พิมพ์และจำนวนเล่ม มีการใช้น้อยมาก นอกจากนั้นยังพบว่า เมื่อระดับการศึกษาของผู้ใช้สูงขึ้น ผู้ใช้ค้นบัตรรายการจากชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องมากกว่าค้นโดยหัวเรื่อง

เอเคอร์ส (Palmer. 1972 : 20-21 ; citing Aker. 1934) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของนักศึกษาวิทยาลัยทางด้านศิลปะ จำนวน 257 คน โดยใช้แบบสำรวจ (check lists) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 98 ใช้บัตรผู้แต่งและบัตรชื่อเรื่อง ร้อยละ 91 ใช้บัตรหัวเรื่อง ส่วนรายการในบัตรรายการที่ใช้มากที่สุด ปีที่พิมพ์ รายการหมวดหมู่ เลขเรียกหนังสือ ขนาดของหนังสือและถือสุุดตามลำดับ

เคอร์ (Palmer. 1972 : 22-23 ; citing Kerr. 1943) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของผู้บริหาร อาจารย์และบรรณารักษ์ ของสถาบันการศึกษาที่เซาเทิร์นแคลิฟอร์เนีย (Southern California Institution) จำนวน 9 แห่ง โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า รายการในบัตรรายการที่ใช้มากคือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ลําดับฉบับ ส่วนรายการอื่น ๆ ไม่นิยมใช้

มอลท์บีและสวีนิ (Maltby and Sweeney. 1972 : 189) ได้เสนอรายงานผลการสำรวจของคณาจารย์และนักศึกษา จากโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ในอังกฤษ ซึ่งได้สำรวจการใช้บัตรรายการในห้องสมุดวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และห้องสมุดประชาชน จำนวน 39 แห่งไว้เพื่อการเพื่อศึกษาการใช้รายการต่างๆ ในบัตรรายการ ประเภทของบัตรรายการที่ใช้มาก รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืน 3,252 ฉบับ ผลการสำรวจพบว่า

ผู้ใช้ในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยใช้รายการผู้แต่งมากกว่ารายการอื่น ๆ ประเภทของ บัตรรายการที่ใช้มากที่สุด คือ บัตรผู้แต่ง รายการในบัตรรายการที่ใช้มากที่สุด คือ ปีที่พิมพ์ ในขณะที่รายการบรรณลักษณ์ ภาพประกอบ แผนที่ ขนาด เป็นรายการที่ผู้ใช้ไม่เห็นคุณค่า

แฟลชแมน (Flachman. 1978 : 2600A) ได้ศึกษาการใช้บัตรรายการของนักศึกษา ระดับ 10-12 ในศูนย์สื่อการสอน เพื่อศึกษาถึงประเภทของบัตรรายการที่ใช้ การใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ใช้บัตรหัวเรื่องมากที่สุด รายการที่ใช้มากที่สุด ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และหมายเหตุสารบัญ

แอบรเระและชอว์ (Abrera and Shaw. 1992 : 149-161) ได้ศึกษาความถี่ในการ นำกฎเกณฑ์การทำบัตรรายการในการปฏิบัติงาน พบว่าจากการวิเคราะห์การทำบัตรรายการของ สิ่งพิมพ์ในโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย Indiana โดยให้ นักศึกษาฝึกทำบัตรรายการหนังสือจำนวน 716 เล่ม ซึ่งร้อยละ 98 เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ ดังนั้น จึงไม่ครอบคลุมกฎที่ใช้สำหรับวัสดุไม่มีสิ่งพิมพ์หรือห้องสมุดที่มีสิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศอยู่มาก ดังนั้น การบันทึกรายการได้ใช้กฎ AACR2 โดยการบันทึกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการทำบัตรรายการ โดยนับจำนวนกฎแต่ละข้อเป็นการใช้กฎข้อนั้น ๆ และนับกฎข้อที่มีการใช้หลาย ๆ ครั้งในแต่ละปี ส่วนกฎที่จะไม่นับรวมในครั้งนี้ คือ กฎทั่วไปในการพรรณนาในบทที่ 1 และ 2 ซึ่งได้แก่ กฎเกี่ยวกับการอธิบายที่มาของแหล่งข้อมูล การจัดรูปแบบรายการ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ภาษาและ โครงร่างคำอธิบาย ข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิด การเน้นถ้อยคำและเครื่องหมายอื่น ๆ รวมถึง บทนำ และกฎทั่วไปในบทที่ 21 ซึ่งได้แก่กฎเกี่ยวกับการอธิบายที่มาของแหล่งข้อมูลที่ใช้พิจารณาเลือก รายการเข้าถึง คำอธิบายผลงานของผู้แต่งที่เป็นบุคคลและองค์กร ผู้วิจัยได้ศึกษา AACR2 รวม 7 บท ได้แก่ บทที่ 1, 2, 21, 22, 23, 24 ,25 พบว่าในจำนวนกฎ 20,247 ข้อ มีกฎ 818 ข้อ นำมาประมวลไว้ และมีกฎเพียง 232(28.4%) ที่นำมาใช้ ในการจัดลำดับความถี่ในการใช้ กฎข้อต่าง ๆ จำนวนรวมของการใช้กฎทั่วไปมีค่าร้อยละ 90 และมีกฎจำนวน 25 ข้อเป็นกฎที่ บรรณารักษ์ต้องใช่มาก กฎที่มีการใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ กฎการเลือกผู้แต่งที่เป็นบุคคล และกฎข้อ 22.1A และ 22.1B ซึ่งเป็นกฎเบื้องต้นเมื่อผู้แต่งเป็นบุคคล นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็น ความสำคัญของรายการที่ออก (22.5A1) และปีเกิด-ปีตาย (22.17A) ซึ่งเป็นกฎที่มีการใช้มาก ด้วย ส่วนกฎอีก 12 ข้อ เป็นการลงรายการในส่วนบรรณานุกรมซึ่งการทำบัตรรายการจะมีการ อ้างถึงกฎในบทที่ 2 กลับไปยังบทที่ 1 ด้วย กฎที่วนนี้ คือ 2.1B1(ชื่อเรื่องที่เหมาะสม) 2.1F1 (การแจ้งความรับผิดชอบ) 2.4C1 (สถานที่พิมพ์) 2.4D1 (สำนักพิมพ์) 2.4F1 (ปีที่พิมพ์)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอความถี่ของการใช้กฎ AACR2 โดยเรียงลำดับของกฎที่ได้ถูกนำมาใช้ พบว่า มีกฎเพียง 4 บทจากทั้งหมด 7 บทที่นำมาศึกษา โดยบทที่ 1 ใช้เพียง 8 กฎ (4%) บทที่ 2 ใช้ 11 กฎ (8.3 %) บทที่ 21 ใช้เพียง 2 กฎ คือ 21.30J1 (รายการเพิ่มชื่อเรื่อง) และ 21.4A1 (ผลงานของผู้แต่งคนเดียว) และบทที่ 22 ใช้เพียง 4 กฎ (2 %) ผลการวิจัยยืนยันว่าบรรณารักษ์ที่ทำบัตรรายการจะต้องมีความรู้ในเรื่องกฎการลงรายการผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ผู้รับผิดชอบ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์ ซึ่งเป็นกฎทั่วไปและจำเป็นสำหรับข้อมูลทางบรรณานุกรม รวมทั้งต้องศึกษา กฎอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันด้วย

งานวิจัยในประเทศ

ศรีสุตา บุญชัย (2527) ได้วิจัยเรื่อง "การใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" โดยศึกษาถึงวัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการและการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรและความต้องการในการใช้บัตรรายการ งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลโดยให้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาเอกสารสำหรับเก็บรวบรวมงานที่ได้รับมอบหมายจาก ท่านเรียน ส่วนอาจารย์นั้นใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาเอกสารเพื่อการวิจัย ซึ่งรวมถึงการค้นคว้า เพื่อเตรียมสอนในวิชาต่าง ๆ ด้วย สำหรับรายการในบัตรรายการที่มีผู้ใช้มากที่สุด เฉลี่ยคนละ 3 ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง แนวสืบค้น และชื่อเรื่อง และผู้ใช้ต้องการให้ห้องสมุดทำบัตรหัวเรื่องที่มีชื่อเรื่อง เพื่อที่จะช่วยให้หาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

นางเยาว์ ศรีพรหมสุข (2528) ได้วิจัยเรื่อง "การใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี" โดยมีศึกษาถึงประเภทของบัตรรายการที่ผู้ใช้ ใช้มากที่สุด และการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงไว้ในบัตรรายการ งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 77.59 ใช้บัตรรายการในการ ค้นหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ เพียงร้อยละ 22.41 เท่านั้นที่ไม่ใช้บัตรรายการ ในด้านการใช้ รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการนั้น ปรากฏว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้รายการเฉลี่ยคนละ 3 ชื่อเรื่อง ผู้แต่งที่เป็นบุคคล ชื่อเรื่อง และหัวเรื่องในระดับมากเท่ากัน แต่นักศึกษาระดับปริญญาโทใช้รายการ ชื่อเรื่องในระดับมากที่สุด รายการที่นักศึกษาทั้งสองระดับใช้ในระดับน้อยตรงกัน คือ รายการเน้นคำจำกัดความ บรรณลักษณะ หมายเลขข้อความและแนวสืบค้น ส่วนรายการที่ไม่ได้เฉลี่ย สำหรับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี คือ รายการชื่อบรรณธิการ ชื่อนิติบุคคลที่รับผิดชอบในการพิมพ์และผลิตสื่อ ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ รายการชื่อนิติบุคคลที่รับผิดชอบในการพิมพ์ และชื่อบรรณธิการต้องไปใช้แบบสืบค้น

ศรีพันธุ์ พิพัฒน์ (2528) ได้วิจัยเรื่อง "การใช้บัตรรายการในห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บัตรรายการของอาจารย์และนักศึกษาในห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และพฤติกรรมในการใช้บัตรรายการ การใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาเอกสารประเภทหนังสือที่เกาถึงศึกษาตามที่ตนเองสนใจ สำหรับรายการในบัตรรายการที่ใช้มากในการค้นหาสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ คือ รายการเลขเรียกหนังสือ ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง หัวเรื่อง ส่วนการใช้เพื่อรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการพบว่าข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ ชื่อเรื่อง ที่ผู้แต่ง หัวเรื่อง และเลขเรียกหนังสือ

วิไล อัครศิษยา (2530) ได้วิจัยเรื่อง "การใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้านวัตถุประสงค์ การใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกคนและทุกชั้นปีที่ยังคงมีสภาพเป็นนักศึกษาในปีการศึกษา 2528 จำนวน 892 คน แบ่งออกเป็นผู้ใช้บัตรรายการ 500 คน และผู้ไม่ใช้บัตรรายการ 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าประเภทบัตรรายการที่นิยมใช้ นักศึกษาส่วนใหญ่นิยมใช้บัตรชื่อเรื่อง รองลงมาคือหัวบัตรเรื่อง ส่วนการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อเรื่องและหัวเรื่องอยู่ในระดับมาก และใช้รายการชื่อผู้แต่ง เลขเรียกหนังสือ และแนวสืบค้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่ใช้บ่อยที่สุดคือสำนักพิมพ์

นิลปดา นาคะประทีป (2531) ได้วิจัยเรื่อง "การใช้บัตรรายการและการค้นหาหนังสือ โดยการใช้บัตรรายการในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของบัตรรายการ และรายการต่าง ๆ บนบัตรรายการที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รายการต่าง ๆ บนบัตรรายการที่นักศึกษาใช้ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อสถาบัน ชื่อบรรณาธิการ ชื่อผู้รวบรวม ชื่อผู้แต่งร่วม ชื่อผู้แปล หัวเรื่อง และเลขเรียกหนังสือ เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการใช้บัตรรายการ เพื่อหาตำแหน่งของหนังสือที่ต้องการในห้องสมุด รายการที่นักศึกษาใช้มาก คือรายการชื่อเรื่อง (ร้อยละ 93.33) รองลงมาคือ รายการชื่อผู้แต่ง ชื่อสถาบัน ชื่อบรรณาธิการ ผู้รวบรวม ผู้แต่งร่วม ผู้แปล (ร้อยละ 61.67) รายการที่ใช้น้อยที่สุด คือ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ จำนวนหน้า หรือจำนวนเล่ม ชื่อชุด ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ ในขณะที่รายการหมายเหตุไม่มีนักศึกษาผู้ใช้เลย สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมบรรณานุกรม ปรากฏว่ารายการที่นักศึกษาใช้มากเป็นอันดับแรก คือ

รายการชื่อเรื่อง (ร้อยละ 2.50) รองลงมา คือ รายการผู้แต่ง ส่วนรายการที่ไม่มีนักศึกษาใช้เลยที่สุด มี 3 รายการ คือ รายการหัวเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ และปีที่พิมพ์ ส่วนรายการที่ไม่มีนักศึกษาใช้เลย คือ รายการเลขเรียกหนังสือ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ จำนวนหน้าหรือจำนวนเล่ม ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ ก่อชุด หมายเหตุเพิ่มเติม

แวนดา พาณิชศิลป์ (2532) ได้วิจัยเรื่อง "การใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ เดิมทีใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าบรรณารักษ์ใช้รายการชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคลในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง ชื่อผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล แนวสืบค้น ปีที่พิมพ์ และรายการที่ไม่ใช้เลยได้แก่ขนาดของหนังสือ บรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานแต่ละงานของห้องสมุดต่างใช้รายการข้อมูลในบัตรรายการในลักษณะที่แตกต่างกันคือ บรรณารักษ์งานจัดหาทรัพยากรห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และไม่ใช้รายการขนาดของหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบ ผู้เขียนภาพและผู้ถ่ายภาพ บรรณารักษ์งานทำบัตรรายการ ส่วนใหญ่ใช้รายการผู้แต่งที่เป็นสื่อมวลชน ในระดับมาก และไม่ใช้รายการขนาดของหนังสือ บรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามส่วนใหญ่ใช้รายการหัวเรื่องในระดับมาก และไม่ใช้รายการขนาดของหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบ ผู้เขียนภาพ และผู้ถ่ายภาพ บรรณารักษ์งานบริการยืมคืนหนังสือส่วนใหญ่ ใช้รายการชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล ชื่อเรื่อง ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้าหรือจำนวนเล่ม และไม่ใช้รายการขนาดของหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบ ผู้เขียนภาพและผู้ถ่ายภาพ บรรณารักษ์งานวารสารส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง และไม่ใช้รายการปิลิสิทธิ์ ภาพประกอบ ตาราง แผนที่ ขนาดของหนังสือ ราคา เลขทะเบียน ผู้วาดภาพประกอบ ผู้เขียนภาพ และผู้ถ่ายภาพ บรรณารักษ์งานสำรวจหนังสือส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องและหัวเรื่อง และไม่ใช้รายการขนาดของหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบ ผู้เขียนภาพ และผู้ถ่ายภาพ บรรณารักษ์งานโสตทัศนศึกษาส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง และไม่ใช้รายการชื่อบรรณาธิการ ปิลิสิทธิ์ ขนาดของหนังสือ หมายเหตุ บรรณารักษ์งานอื่น ๆ ของห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้รายการชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และไม่ใช้รายการขนาดของหนังสือ ราคา เลขประจำหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบ ผู้เขียนภาพ และผู้ถ่ายภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือภาษาไทย ที่ทำรายการในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2535 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 10 แห่ง แห่งละ 100 ชื่อเรื่อง โดยแบ่งหนังสือออกเป็น 3 ประเภท ในแต่ละประเภทใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญเป็นซ้ำ คือ หนังสือทั่วไป 60 ชื่อเรื่อง รายงานการประชุม 20 ชื่อเรื่อง และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง 20 ชื่อเรื่อง รวมได้หนังสือ 1,000 ชื่อเรื่อง จากห้องสมุดมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
5. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
7. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
8. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
9. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
10. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

จากจำนวนหนังสือที่สุ่มได้ในแต่ละประเภทในแต่ละห้องสมุด ในช่วงปีที่กำหนดนี้จะใช้วิธีสุ่ม

อย่างมีระบบ โดยรวบรวมจากรายชื่อหนังสือใหม่ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนั้นมาแยกเป็นแต่ละสถาบัน ภายในแต่ละสถาบันจะแยกหนังสือออกเป็น 3 กลุ่ม คือ หนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง เมื่อได้หนังสือแต่ละกลุ่มแล้ว เอาจำนวนหนังสือที่ต้องการเพื่อหาช่วงห่างตาม ตาราง 1 เมื่อได้ช่วงห่างแล้ว เขียนหมายเลขของช่วงห่างในกระดาษตั้งแต่หมายเลข 1 ถึง หมายเลขสุดท้าย จากนั้นก็สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากในแต่ละช่วง เมื่อสุ่มได้เลขใดถือว่า เลขนั้นเป็นเลขเริ่มต้นในแต่ละกลุ่ม จนได้หนังสือทั่วไปครบ 60 ชื่อเรื่อง รายงานการประชุม 20 ชื่อเรื่อง และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง 20 ชื่อเรื่อง รวมจำนวน 100 ชื่อเรื่อง เมื่อได้รายชื่อหนังสือ ครบแล้ว จึงไปหาตัวเลขบนชั้นในแต่ละห้องสมุด ในกรณีที่หนังสือที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่หาไม่พบนั้นก็ จะหาหนังสือในลำดับถัดๆ ไป จนได้หนังสือครบตามจำนวนที่ต้องการ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับ บัตรหลักที่ผู้บรรณารักษ์ในแต่ละชื่อเรื่องของห้องสมุดนั้นๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาความถี่ การใช้งานต่อไป

รายละเอียดของจำนวนหนังสือภาษาไทยทั้งหมดและช่วงห่างของหนังสือในแต่ละ มหาวิทยาลัยแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนหนังสือทั้งหมดในแต่ละประเภทและช่วงห่าง

สถาบัน	หนังสือทั่วไป		รายงานการประชุม		สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	
	จำนวน	ช่วงห่าง	จำนวน	ช่วงห่าง	จำนวน	ช่วงห่าง
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	5,418	90	114	6	126	-
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	5,270	86	107	5	232	12
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4,926	82	102	5	153	8
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล	2,584	43	94	5	118	6
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	3,498	58	75	4	164	8
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	4,532	75	54	3	172	9
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	3,563	60	87	4	151	7
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	2,087	35	26	-	98	5
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	2,432	40	21	-	102	5
สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์	2,714	45	68	3	136	7

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงโดย สอบถามแต่ละสถาบัน เกี่ยวกับจำนวนและชื่อบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการทำบัตรรายการหนังสือ ภาษาไทย และใช้ตัวเลขนั้นเป็นจำนวนของบรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 10 แห่ง รวมจำนวน 54 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่าย หมายถึงบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายในงานเทคนิคหรือทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำบัตรรายการหนังสืออาจใช้ชื่อต่าง ๆ กัน เช่น หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์และผลิตนา หรือหัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ฯลฯ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศ

กรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 10 แห่ง รวม 10 คน

2. บรรณารักษ์ หมายถึงบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานด้านการวิเคราะห์เลขหมู่และ ทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 10 แห่ง รวม 44 คน

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าฝ่าย และบรรณาธิการที่ทำบัตรรายการหนังสือ
ภาษาไทย ในแต่ละมหาวิทยาลัย

สถาบัน	หัวหน้าฝ่าย	บรรณาธิการ	รวม
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	3	4
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	4	5
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	11	13
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล	1	6	7
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1	6	7
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร	1	2	3
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	1	5	6
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	1	-	1
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	1	3	4
สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์	1	4	5
รวม	10	44	54

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบบันทึกความถี่การใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

๑ 1.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ AACR2 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการหนังสือทั่วไป

รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (ยกเว้นวารสาร)

๒ 1.2 รวบรวมหลักเกณฑ์ AACR2 โดยนำกฎที่เกี่ยวข้องมาเรียงลำดับตามกฎ และให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการบันทึกความถี่ที่เกี่ยวข้องกับกฎนั้น ๆ โดยแยกเป็น 3 ส่วน ตามหลักเกณฑ์ AACR2 คือ

1.2.1 กฎเกี่ยวกับการลงรายการทางบรรณานุกรม ใน 7 ส่วน จะประกอบด้วย

- หนังสือ และรายงานการประชุม ประกอบด้วยกฎข้อ 2.1-2.8
- สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ประกอบด้วยกฎข้อ 12.1-12.8

1.2.2 กฎเกี่ยวกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึง ประกอบด้วยกฎข้อ

21.1B2-21.15B, 21.30A-21.30L และ 24.7A1-24.7B4

1.2.3 กฎเกี่ยวกับการลงรายการส่วนนำ จะประกอบด้วย

- การลงรายการบุคคล ประกอบด้วยกฎข้อ 22.28A1-22.28D3
- การลงชื่อองค์กร ประกอบด้วยกฎข้อ 24.12A-24.27D1

สำหรับกฎข้อ 1.1-1.8 ซึ่งเป็นกฎที่จะต้องมีการอ้างอิงภายใต้กฎข้อ 2.1-2.8 และ 12.1-12.8 นั้น ก็จะนำมาเรียงลำดับไว้ภายใต้กฎที่เกี่ยวข้องในข้อนั้น ๆ

๓ 1.3 นำแบบบันทึกความถี่ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอให้คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทตรวจสอบเพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วจึงนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป ดังที่ปรากฏในภาคผนวก

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย และแบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำบัตรรายการ การลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR2

2.2 สัมภาษณ์บรรณาธิการเกี่ยวกับปัญหาการลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR2 เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2- ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมปริณิญาณิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา และความชัดเจนในข้อคำถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมปริณิญาณิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วจึงนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.5 ลักษณะของแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการ

หนังสือภาษาไทย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับบรรณาธิการ

แบบสอบถามสำหรับบรรณาธิการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย ตอนที่ 1

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย โดยให้ข้อคำถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย ตอนที่ 3

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย โดยให้ข้อคำถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย ตอนที่ 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลในส่วนแบบบันทึกความดี การใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างเดือน กันยายน 2537 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2537 ของห้องสมุด 10 แห่ง ดังนี้

วันที่ 5-10 กันยายน 2537 สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

วันที่ 11-18 กันยายน 2537 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

วันที่ 19-24 กันยายน 2537 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่ 26-30 กันยายน 2537 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ 3- 7 ตุลาคม 2537 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วันที่ 10-14 ตุลาคม 2537 สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง

วันที่ 17-21 ตุลาคม 2537 สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วันที่ 24-28 ตุลาคม 2537 สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วันที่ 1-5 พฤศจิกายน 2537 สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ 7-11 พฤศจิกายน 2537 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล

โดยดำเนินการดังนี้

1.1 เมื่อคัดเลือกหนังสือที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว นำไปหาบัตรหลักจาก

ตู้บัตรรายการ

1.2 นำตัวเล่มหนังสือมาเปรียบเทียบกับบัตรหลัก แล้วตีความในแต่ละส่วนว่าใช้กฎข้อใด เมื่อสรุปได้ว่าใช้กฎข้อใด ก็จะบันทึกความดีในแบบบันทึกความดี โดยการทำเครื่องหมาย / ในกฎแต่ละข้อ โดยเริ่มจากส่วนนำและส่วนที่เกี่ยวกับการลงรายการทางบรรณานุกรมในแต่ละส่วน ทั้ง 7 ส่วนของแต่ละเล่ม

1.3 ในกรณีที่มีการใช้กฎในลักษณะการประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงาน เช่น การใช้อักษรย่อก็จะบันทึกว่าเป็นการใช้กฎข้อนั้น ๆ

1.4 ในกรณีที่ต้องทำรายการเพิ่ม ผู้วิจัยก็จะบันทึกไปตามนั้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 10 แห่ง ในการแจกแบบสอบถาม

ให้กับบรรณารักษ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำจดหมายขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม
จำนวน 54 ฉบับ ไปยื่นที่สำนักงานเลขาธิการห้องสมุด และนักวันรับแบบสอบถามคืน ภายในเดือน
ธันวาคม 2537 หลังจากนั้นได้ทำการทวงถามอีก 1 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2538 ได้รับ
แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.74

รายละเอียดของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และที่รับคืน แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และที่รับคืน

ชื่อสถาบัน	ส่งไป		รับคืน	
	หัวหน้าฝ่าย	บรรณารักษ์	หัวหน้าฝ่าย	บรรณารักษ์
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	3	1	3
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1	4	1	3
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	11	1	11
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล	1	6	1	5
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1	6	1	6
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร	1	2	1	1
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	1	5	-	1
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	1	-	1	-
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	1	3	1	3
สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์	1	4	1	4
รวม	10	44	9	40

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ แบบบันทึกความถี่ และแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์

1. แบบบันทึกความถี่ มีการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คือ นำแบบบันทึกความถี่ เฉพาะกฎข้อที่มีการระบุว่ามีการใช้ นำมาแจกแจงความถี่และแสดงผลโดยวิธีค่าความถี่

2. แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ มีขั้นตอนการจัดกระทำข้อมูล และ วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ของแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ซึ่งเก็บ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ของแบบสอบถามฉบับที่ 1 ซึ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย และตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 กับตอนที่ 2 ของแบบสอบถามฉบับที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย นำมาแจกแจงความถี่และแสดงผลโดยค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ของแบบสอบถามฉบับที่ 1 กับตอนที่ 3 ของ แบบสอบถามฉบับที่ 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย นำมาแจกแจงความถี่ และกำหนดค่า คะแนนในแต่ละระดับของปัญหา ดังนี้

ระดับปัญหา		คะแนน
มาก	เท่ากับ	3
ปานกลาง	เท่ากับ	2
น้อย	เท่ากับ	1

จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้กำหนดการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ปัญหาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51-3.00	หมายความว่า	หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ มีปัญหาการลงรายการ มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายความว่า	หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ มีปัญหาการลงรายการ ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายความว่า	หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ มีปัญหาการลงรายการ น้อย

ในการคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนั้น วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺

2.3 สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ค่าร้อยละ

3.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

3.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย
2. สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
3. ความถี่ในการใช้กฎ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
4. ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
5. ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย
คำร้อยละของสถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 สถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการที่ทำรายการหนังสือภาษาไทย

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
หัวหน้าฝ่าย	9	18.4
บรรณาธิการ	38	77.6
อาจารย์	1	2.0
นักเอกสารสนเทศ	1	2.0
รวม	49	100.0
2. ประสบการณ์ในห้องสมุด		
ไม่เกิน 3 ปี	1	2.0
4-6 ปี	4	8.2
7-9 ปี	-	-
มากกว่า 10 ปี	44	89.8
รวม	49	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีรายการหนังสือภาษาไทย		
ไม่เกิน 3 ปี	9	18.4
4-6 ปี	7	14.3
7-9 ปี	2	4.0
มากกว่า 10 ปี	31	63.3
รวม	49	100.0
* 4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาและการฝึกอบรม		
การลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR 2		
เคยเข้ารับการฝึกอบรม	37	38.5
ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม	11	11.5
ศึกษาเองจากคู่มือการลงรายการ	42	43.1
เคยได้รับการศึกษาในหลักสูตรระหว่างการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี/โท	6	
รวม	96	100.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- จากตาราง 4 แสดงว่าผู้ที่จัดทำบัญชีรายการหนังสือภาษาไทย ในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 77.8 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในห้องสมุดมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.8 และมีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีรายการหนังสือภาษาไทยมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.3 สำหรับประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาและการฝึกอบรมการลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR 2 พบว่าส่วนใหญ่ศึกษาคู่มือการลงรายการด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 43.7

2. สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

คำร้อยละของสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนดนโยบายการใช้หลักเกณฑ์ AACR2		
กำหนดโดย		
ผู้อำนวยการ	-	-
หัวหน้าฝ่าย	1	11.1
หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการ		
หนังสือภาษาไทย	8	88.9
ที่ประชุมสำนักหอสมุด	-	-

ตาราง 5 (ต่อ)

สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2	จำนวน	ร้อยละ
* 2. คู่มือในการลงรายการหนังสือภาษาไทย		
2.1 Anglo-American Cataloguing Rules 2nd ed., 1988 Revision	9	100.0
2.2 หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแดงโกลด์เมิร์ก ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR 2) สำหรับหนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โดย กมล รุ่งอุทัย และคนอื่นๆ	9	100.0
2.3 ชื่อนหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจสำหรับการลง รายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 โดย คณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2535	9	100.0
2.4 บรรณารักษ์ในฝ่ายเทคนิค วิเคราะห์เลขหมู่และ ทำบัตรรายการช่วยกันจัดทำคู่มือการทำ บัตรรายการภาษาไทยขึ้นเอง	3	33.3

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตาราง 5 (ต่อ)

สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2	จำนวน	ร้อยละ
3. การลงรายการหนังสือภาษาไทยส่วนใหญ่(ที่เป็นหลัก) ใช้การลงรายการระดับ		
ระดับ 1	-	-
ระดับ 2	9	100.0
ระดับ 3	-	-
4. ส่วนของการลงรายการหนังสือภาษาไทยที่กำหนดขึ้นเอง		
ชื่อผู้แต่งที่เป็นคนไทย	5	55.6
ชื่อองค์กร	-	-
ใช้ตำราที่มีผู้อื่นแต่งไว้ เช่น หลักเกณฑ์การทำบัตร รายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์และตัวอย่าง บัตร ของ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์	4	44.4

จากตาราง 5 แสดงว่าสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงหนังสือภาษาไทย ส่วนใหญ่กำหนดคนโดยอาศัยหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 68.9 สำหรับคู่มือที่ใช้ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยส่วนใหญ่ที่มีใช้ 3 รายการ คือ Anglo-American Cataloguing Rules. 2nd ed., 1988 revision ; หลักเกณฑ์การลงรายการแบบองค์รวมของหอสมุดอเมริกันฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2) สำหรับหนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โดย กรมการรังธฤย และคนอื่นๆ ; ชื่อหน้ากระดาษการรัฐวิสาหกิจสำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 โดยคณะทำงานฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2535 คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนระดับการลงรายการหนังสือภาษาไทย ห้องสมุดทั้งหมดเลือกการลงรายการในระดับ 2 นอกจากนี้ส่วนของการลงรายการหนังสือภาษาไทย ได้มีการกำหนดส่วนชื่อผู้แต่งที่เป็นคนไทยขึ้นเอง คิดเป็นร้อยละ 55.6

3. ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

3.1 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วน
ชื่อเรื่อง และการแจ้งความรับผิดชอบของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนชื่อเรื่อง และการแจ้งความรับผิดชอบของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.1B1		ชื่อเรื่องที่เหมาะสม				
	1.1B1	ชื่อเรื่องที่เหมาะสมตามที่ปรากฏ	599	200	-	799
	1.1B2	ชื่อเรื่องมีรายละเอียดผู้รับผิดชอบ สำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่ายรวมอยู่	1	-	-	1
12.1B7		ชื่อเรื่องที่เหมาะสม มีเลขปีแตกต่าง กันไปในแต่ละฉบับ	-	-	200	200
2.1D1, 12.1D1		ชื่อเรื่องเทียบเคียง				
	1.1D1	ชื่อเรื่องเทียบเคียงตามที่ปรากฏ	106	32	10	148

ตาราง 6 (ต่อ)

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.1F1, 12.1F1		ผู้รับผิดชอบ				
	1.1F1	ผู้รับผิดชอบมี 1 คน/องค์กร	430	58	180	668
	1.1F4	ผู้รับผิดชอบเป็นบุคคล/องค์กร 2 คน/องค์กร	83	91	-	174
	1.1F5	ผู้รับผิดชอบมากกว่า 3คน/องค์กร	33	-		33
	1.1F6	ผู้รับผิดชอบมากกว่า 3 รายงาน	53	51	-	104
	1.1F7	มีการเพิ่มวลี ในการแจ้งความรับ ผิดชอบ	1	-	-	1

หมายเหตุ 2.1B, 2.1D และ 2.1F ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม

12.1B, 12.1D และ 12.1F ใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

จากตาราง 6 แสดงว่า ในส่วนชื่อเรื่อง และการแจ้งความรับผิดชอบ กองสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มีกฎหลักหรือกฎที่ใช้ทั้งหมด 6 กฎ คือ ชื่อเรื่องที่เหมาะสม (2.1B1 กับ 12.1B7) ชื่อเรื่องเทียบเคียง (2.1D1 กับ 12.1D1) และ ผู้รับผิดชอบ (2.1F1 กับ 12.1F1)

ในส่วนชื่อเรื่องที่เหมาะสม กฎที่ใช้จริงในระดับมากคือ ใช้ชื่อเรื่องที่เหมาะสมตามที่ปรากฏ (1.1B1) สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม จำนวน 799 ครั้ง และชื่อเรื่องที่เหมาะสม มีเลขปีแตกต่างกันไปในแต่ละฉบับ (12.1B7) จำนวน 200 ครั้ง ส่วนชื่อเรื่องเทียบเคียง กฎที่ใช้จริงในระดับมากคือใช้ชื่อเรื่องเทียบเคียงตามที่ปรากฏ (1.1D1) เช่นเดียวกัน จำนวน 148 ครั้ง และในส่วนผู้รับผิดชอบ กฎที่ใช้จริงในระดับมากคือใช้ผู้รับผิดชอบมี 1 คน / องค์กร (1.1F1) จำนวน 668 ครั้ง

3.2 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนฉบับพิมพ์
- ของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง-ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนฉบับพิมพ์ของ
หนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.2B1	1.2B1	ฉบับพิมพ์ ข้อความฉบับพิมพ์ตามที่ปรากฏ	235	-	-	235

หมายเหตุ 2.2B ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม

12.2B ใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

จากตาราง 7 แสดงว่า ในส่วนฉบับพิมพ์ มีการลงรายการเฉพาะหนังสือทั่วไป โดยใช้
กฎหลักหรือกฎที่ใช้คือ ฉบับพิมพ์ (2.2B1) ในส่วนกฎที่ใช้จริงในระดับมากคือ การใช้ข้อความฉบับพิมพ์
ตามที่ปรากฏ (1.2B1) จำนวน 235 ครั้ง

3.3 ความดีในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนการพิมพ์ การจัดจำหน้าของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ความดีในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนการพิมพ์ การจัดจำหน้าของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความดี			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.4C1, 12.4C1		สถานที่พิมพ์ สถานที่จำหน่าย				
	1.4C1	สถานที่พิมพ์ สถานที่จำหน่าย ตาม ที่ปรากฏ	478	133	70	681
	1.4C6	สถานที่พิมพ์ สถานที่จำหน่าย ไม่ ทราบแน่ชัด	122	67	110	299
		ไม่มีการลงในบัตรรายการ	-	-	20	20
2.4D1, 12.4D1		ชื่อสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย				
	1.4D1	ชื่อสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย ตามที่ ปรากฏ	310	-	-	310
	1.4D2	ชื่อสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย ลงใน รูปแบบสั้น	236			236
	1.4D4	ชื่อสำนักพิมพ์ ปรากฏในผู้รับผิดชอบ ลงอย่างสั้น	11	200	160	391

ตาราง 8 (ต่อ)

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.4E1	1.4D5	ข้อสันนิษฐาน 2 แห่ง ทำหน้าที่ อย่างเดียวกัน	17	-	-	17
	1.4D6	ข้อสันนิษฐาน ไม่ทราบแน่ชัด ไม่มีการลงในบัตรรายการ	21	-	-	21
			-	-	20	20
	1.4E1	หน้าที่ของสันนิษฐาน ระบุหน้าที่ของสันนิษฐาน	5	-	-	5
2.4F1, 12.4F1		ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย				
	1.4F1	ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ตามที่ปรากฏ	512	200	20	732
	1.4F7	ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่ายไม่ทราบแน่ชัด ไม่มีการลงในบัตรรายการ	88	-	160	248
			-	-	20	20

หมายเหตุ 2.4C, 2.4D, 2.4E และ 2.4F ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม

12.4C, 12.4D และ 12.4F ใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ในส่วนการพิมพ์ การจัดจำหน่าย ของสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มีการใช้กฎหลักทั้งหมด 6 กฎ คือ สถานที่พิมพ์ สถานที่จัดจำหน่าย (2.4C1 กับ 12.4C1) ชื่อสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย (2.4D1 กับ 12.4D1) และปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย (2.4F1 กับ 12.4F1)

ในรายการสถานที่พิมพ์ สถานที่จัดจำหน่าย กฎที่มีการใช้จริงในระดับมากที่สุด คือการลงรายการสถานที่พิมพ์ สถานที่จัดจำหน่าย ตามที่ปรากฏ (1.4C1) จำนวน 681 ครั้ง สำหรับรายการชื่อสำนักพิมพ์ ผู้จัดจำหน่าย กฎที่มีการใช้จริงในระดับมากที่สุด คือ การลงรายการที่ชื่อสำนักพิมพ์ปรากฏในส่วนผู้รับผิดชอบ อย่างสั้น (1.4D4) จำนวน 391 ครั้ง และรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย กฎที่มีการใช้จริงในระดับมากที่สุด คือ การลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ตามที่ปรากฏ (1.4F1) จำนวน 732 ครั้ง

3.4 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนลักษณะทางกายภาพของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง บัญญัติดังตาราง 9

ตาราง 9 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนลักษณะทางกายภาพของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
12.5B1		จำนวน-เล่ม	-	-	200	200
2.5B2		จำนวนหน้า	594	196	-	790
2.5B8		มีการเรียงหน้าสืบสาน	2	4	-	6
2.5B17		สิ่งพิมพ์มีมากกว่า 1 เล่ม ลงรายการด้วยจำนวนเล่ม	4	-	-	4
2.5C2		ภาพประกอบ	205	21	-	226
2.5C3		ภาพประกอบเป็นภาพสี	13	-	-	13
2.5D1, 12.5D1		ขนาด	160	60	60	300

หมายเหตุ 2.5B, 2.5C และ 2.5D ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม
12.5B และ 2.5D ใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

จากตาราง 9 แสดงว่า ในส่วนลักษณะทางกายภาพ กุหลาบเหล็กกุดที่ใช้ที่มีการใช้ระดัมนานอีก การลงรายการจำนวนหน้า (2.5B2) จำนวน 790 ครั้ง สำหรับหนังสือทั่วไปและรายงานการประชุม และ การลงรายการจำนวน-เล่ม (12.5B1) จำนวน 200 ครั้ง สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.5 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนชุดของหนังสือ
ทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 10 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนชุดของหนังสือ
ทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.6B1	ชื่อชุด					
	1.1B1 และ 1.6B1	ชื่อชุดที่เฉพาะส่วน	46	-	-	46
	1.6G1	เลขลำดับในชุด	27	-	-	27

หมายเหตุ 2.6B ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม

จากตาราง 10 แสดงว่า ในส่วนชุดมีการลงรายการเฉพาะหนังสือทั่วไป กฎหลักที่เลือกใช้ได้
คือ ชื่อชุด (2.6B1) และกฎที่ใช้จริงในระดับหนังสือชื่อชุดที่เฉพาะส่วน (1.1B1 และ 1.6B1) รวมแล้ว
46 ครั้ง

3.6 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วนหมวดหมู่ 2.7 ของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในส่วนหมวดหมู่ของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.7B4		หมวดหมู่ความแตกต่างของชื่อเรื่อง	5	-	-	5
2.7B6		หมวดหมู่รายละเอียดผู้รับผิดชอบ	1	-	-	1
2.7B7		หมวดหมู่ฉบับพิมพ์และประวัติ	19	-	-	19
2.7B9		หมวดหมู่การพิมพ์การจำหน่าย	6	-	-	6
2.7B18		หมวดหมู่บรรณานุกรม สารบัญ	37	8	-	45

หมายเหตุ 2.7B ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม

จากตาราง 11 แสดงว่าในส่วนหมวดหมู่มีการลงรายการเฉพาะหนังสือทั่วไปเป็นจำนวนมาก และกฎหลักหรือกฎที่ใช้ที่มีการใช้ในระดั้มากคือ หมวดหมู่บรรณานุกรมและสารบัญ (2.7B18) จำนวน 45 ครั้ง

3.7 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วนเลขมาตรฐาน
และคำต่างๆ เพื่อการจัดหาของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ปรากฏดังตาราง
12

ตาราง 12 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในส่วนเลขมาตรฐาน และ
คำต่างๆ เพื่อการจัดหาของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
2.8B1, 12.8B1	1.8B1	เลขหนังสือมาตรฐานระหว่างประเทศ เลขหนังสือมาตรฐานระหว่างประเทศ ตามที่ปรากฏ	128	16	-	144

หมายเหตุ 2.8B ใช้สำหรับหนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม

12.8B ใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

จากตาราง 12 แสดงว่าในส่วนเลขมาตรฐานและคำต่างๆ เพื่อการจัดหาที่มีการลงเฉพาะ
หนังสือทั่วไป และรายงานการประชุม กฎหลักหรือกฎที่ใช้คือ เลขหนังสือมาตรฐานระหว่างประเทศ
(2.8B1) และกฎที่ใช้จริงในระดับมากคือ เลขหนังสือมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่ปรากฏ (1.8B1)
จำนวน 144 ครั้ง

3.8 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของกฎที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึงของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของกฎที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึงของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
21.4A1		ผลงานของผู้แต่งคนเดียว ที่ใช้ชื่อผู้แต่งในรายการหลัก	430	-	-	430
21.4B1		ผลงานของผู้แต่งองค์กรเดี่ยว/ชื่อการประชุม		200	200	400
21.6B2		ผลงานที่มีผู้รับผิดชอบ 2 หรือ 3 คน /องค์กร	83	-	-	83
21.6C2		ผลงานที่มีผู้รับผิดชอบมากกว่า 3 คน /องค์กร และไม่ได้ระบุผู้รับผิดชอบคนสำคัญไว้	33	-	-	33
21.7A1		ผลงานภายใต้ความรับผิดชอบของบรรณาธิการ	20	-	-	20
21.14A		ผลงานแปล	34	-	-	34

จากตาราง 13 แสดงว่ากฎที่เกี่ยวข้องกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึงของหนังสือพิมพ์
 กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ ผลงานของผู้แต่งคนเดียวที่ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก (21.4A1)
 จำนวน 430 ครั้ง สำหรับรายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ
 ผลงานของผู้แต่งองค์กรเดียว/ชื่อการประชุม (21.4B1) จำนวน 200 ครั้ง เท่ากัน

3.9 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการเพิ่มสำหรับของหนังสือทั่วไป ครอบคลุมการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการเพิ่มสำหรับของหนังสือทั่วไป ครอบคลุมการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
21.30B1		รายการเพิ่มผู้แต่ง	144	-	-	144
21.30D1		รายการเพิ่มบรรณาธิการ	39	-	-	39
21.30E1		รายการเพิ่มองค์กร	12	91	-	103
21.30J1		รายการเพิ่มชื่อเรื่อง	547	200	200	947
21.30K1		รายการเพิ่มผู้แปล	41	-	-	41
21.30L1		รายการเพิ่มชุด	46	-	-	46

จากตาราง 14 แสดงว่ากฎที่เกี่ยวกับการลงรายการเพิ่มสำหรับหนังสือทั่วไป ครอบคลุมการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือกฎเกี่ยวกับรายการเพิ่มชื่อเรื่อง (21.30J1) จำนวน 947 ครั้ง

3.10 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของกฎที่เกี่ยวกับการลงรายการบุคคลและองค์กรของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ตาราง 15

ตาราง 15 ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของกฎที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการบุคคลและองค์กรของหนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

กฎหลัก หรือ กฎที่ใช้	กฎที่ใช้จริง	รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหากฎ	ความถี่			
			หนังสือ ทั่วไป	รายงาน การประชุม	สิ่งพิมพ์ ต่อเนื่อง	รวม
22.28A1		ผู้แต่งที่เป็นคนไทย	510	-	-	510
22.5A		การลงรายการชื่อสกุล สำหรับ หนังสือที่แปลมาจากหนังสือภาษา ต่างประเทศ	34	-	-	34
24.5C1		หน่วยงานที่ตัดคำว่า จำกัด ออก	-	-	55	55
24.7A1		ชื่อการประชุม	-	200	-	200
24.7B2		ครั้งที่ของการประชุม	-	28	-	28
24.7B3		ปี พ.ศ. ของการประชุม	-	200	-	200
24.7B4		สถานที่ของการประชุม	-	200	-	200

จากตาราง 15 แสดงว่ากฎที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการบุคคลและองค์กร ในส่วนหนังสือทั่วไป กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ การลงรายการผู้แต่งที่เป็นคนไทย (22.28A1) จำนวน 510 ครั้ง ส่วนรายงานการประชุม กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือการลงรายการชื่อการประชุม (24.7A1) ปี พ.ศ. การประชุม (24.7B3) และสถานที่ประชุม (24.7B4) จำนวน 200 ครั้งเท่ากัน ส่วนสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ การลงชื่อหน่วยงานที่ตัดคำว่า จำกัด ออก จำนวน 55 ครั้ง

3.11 ความถี่เกี่ยวกับการลงรายการบุคคลและองค์กรสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ไม่ได้ใช้

กฎ AACR2 ปกติดังตาราง 16

ตาราง 16 ความถี่เกี่ยวกับการลงรายการบุคคลและองค์กรสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ไม่ได้ใช้กฎ AACR2

รายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่ลง	ความถี่		
	หนังสือทั่วไป	สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	รวม
1. การลงรายการผู้แต่งที่เป็นพระบรมวงศานุวงศ์	1	-	1
2. การลงรายการผู้แต่งที่เป็นพระภิกษุสงฆ์	2	-	2
3. การลงรายการหน่วยราชการระดับกระทรวง, ทบวง	-	11	11
4. การลงรายการหน่วยราชการรองที่ลงรายการรองโดยตรง (หรือข้ามลำดับหน่วยงาน)	-	126	126
5. การลงรายการหน่วยราชการที่ชื่อไม่ได้ระบุว่าเป็นหน่วยงาน	-	8	8

จากตาราง 16 แสดงว่าการลงรายการหนังสือภาษาไทยที่ไม่ใช้กฎ AACR2 ในส่วนหนังสือทั่วไป คือการลงรายการผู้แต่งที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 2 ครั้ง ในส่วนสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง คือการลงรายการหน่วยราชการรองที่ลงรายการรองโดยตรง จำนวน 126 ครั้ง

4. ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลง
รายการหนังสือภาษาไทย

4.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับคำที่สะกดผิด
คำร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในเรื่องเกี่ยวกับคำที่สะกดผิด
ปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับคำที่สะกดผิด

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. คำที่สะกดผิดในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 นั้น กำหนดให้ลงคำว่า [sic] ไว้ในวงเล็บเหลี่ยม ตามหลังคำที่สะกดผิด เช่น The wolrd[sic] of television สำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้คำว่า [ผิด] ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	39	79.6
ไม่เหมาะสม	10	20.4
รวม	49	100.0

2. ข้อเสนอแนะ ในกรณีที่ไม่เหมาะสมหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 แก้ไขคำนั้นให้ถูกต้อง จำนวน 6 คน

2.2 ใช้วงเล็บว่า [สะกดผิด] จำนวน 4 คน

จากตาราง 17 แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่า กรณีสที่มีค่าที่สะท้อนอยู่ในหนังสือภาษาไทย ใช้คำว่า [ผิด] แทนคำว่า [sic] เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 79.6 และในกรณีที่ ไม่เหมาะสมหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ ได้เสนอว่าให้แก้ไขคำนั้นให้ถูกต้อง จำนวน 6 คน

4.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิด

คำร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในเรื่องเกี่ยวกับข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิด ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิด

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิดในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้ คำว่า [i.e...] พร้อมทั้งระบุคำที่ถูกต้องไว้ในวงเล็บเหลี่ยมตามหลังคำที่สะกดผิดหรือมีข้อผิดพลาด เช่น The Paul Anthony Buck [i.e. Brick] lectures 1968 [i.e. 1986] สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ควรใช้คำว่า [ที่ถูกต้องคือ....] ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	39	81.3
ไม่เหมาะสม	10	20.6
รวม	49	100.0

2. ข้อเสนอแนะ ในกรณีที่ ไม่เหมาะสมหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 แก้ไขคำนั้นให้ถูกต้อง จำนวน 9 คน

2.2 ใช้วงเล็บว่า [ที่ถูกต้องคือ] จำนวน 1 คน

จากตาราง 18 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่ากรณีที่มีข้อผิดพลาด คำที่สะกดผิดในหนังสือภาษาไทย ให้คำว่า [ที่ถูกต้องคือ...] แทนคำว่า [i.e....] คิดเป็นร้อยละ 79.6 และในกรณีที่ไม่เหมาะสมหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ เสนอให้แก้ไขคำนั้นให้ถูกต้อง จำนวน 9 คน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเกี่ยวกับการลงรายการผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ

ค่าร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเกี่ยวกับผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ ปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเกี่ยวกับผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. การลงรายการผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ ในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้อักษรย่อ ed. แทนคำว่า editor ในการลงรายการหลังชื่อบรรณาธิการ สำหรับหนังสือภาษาไทยควรใช้คำว่า บ.ก. แทนคำว่าบรรณาธิการ ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการมีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	13	26.5
ไม่เหมาะสม	36	73.5
รวม	49	100.0

2. ข้อเสนอแนะ ในกรณีที่ ไม่เหมาะสมหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 ใช้คำว่าบรรณาธิการตามเดิม จำนวน 28 คน

2.2 ไม่ออกความเห็น จำนวน 8 คน

จากตาราง 19 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการส่วนใหญ่เห็นว่าผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ สำหรับหนังสือภาษาไทย หากใช้คำว่า บ.ก. แทนคำว่าบรรณาธิการ ไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 73.5 และในกรณีที่ ไม่เหมาะสมหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ เสนอแนะให้ใช้คำว่าบรรณาธิการตามเดิม จำนวน 28 คน

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกัน

คำร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกัน ปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกัน

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. การลงรายการผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกัน ระหว่างบุคคลหรือองค์กรที่มีมากกว่า 3 คนหรือ 3 องค์กรขึ้นไป ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้อักษรย่อว่า [et. al.] ไว้ในวงเล็บเหลี่ยม แทนทั้งบุคคลและองค์กรสำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้ [และคนอื่น ๆ] แทนบุคคล [และอื่น ๆ] แทนองค์กร ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	49	100.0
ไม่เหมาะสม	-	-
รวม	49	100.0

จากตาราง 20 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เห็นว่าผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุคคลและองค์กรที่มีมากกว่า 3 คนหรือ 3 องค์กรขึ้นไปสำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้คำว่า [และคนอื่น ๆ] แทนบุคคล คำว่า [และอื่น ๆ] แทนองค์กร คิดเป็นร้อยละ 100.0

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ
ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ในกรณีที่ไม่ทราบปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์ --

คำร้อยละของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย
ในกรณีที่ไม่ทราบปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์ ปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 21 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย
ในกรณีที่ไม่ทราบปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. การลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ในภาษาอังกฤษ ตามหลัก เกณฑ์ AACR2 กำหนดว่า กรณีที่ถ้าไม่ทราบ ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ให้ลงปีลิขสิทธิ์ ถ้าไม่มีปีลิขสิทธิ์ ให้ลงปีที่ตีพิมพ์แทน โดยระบุ คำกำกับตามที่ปรากฏ เช่น 1991 printing สำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้ 2534 ปีที่ตีพิมพ์ ซึ่งหัวหน้าฝ่าย และบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	15	30.6
ไม่เหมาะสม	34	69.4
รวม	49	100.0

2. ข้อเสนอแนะในกรณีที่เหมาะสม หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 ให้ลงเฉพาะปี 2534 อย่างเดียว	จำนวน	11	คน
2.2 ให้ลงคำว่า ปีพิมพ์ ต่อท้าย พ.ศ.	จำนวน	2	คน
2.3 ไม่ออกความเห็น	จำนวน	2	คน

จากตาราง 21 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่า การลงรายการปีที่พิมพ์
ปีที่จำหน่าย ในกรณีที่ไม่ทราบปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์ ในหนังสือภาษาไทยใช้คำว่า
ปีที่ตีพิมพ์ แทนคำว่า printing ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 69.4 และในกรณีที่เหมาะสม หัวหน้า
ฝ่ายและบรรณารักษ์เสนอว่าให้ลงเฉพาะปี 2534 อย่างเดียว จำนวน 11 คน

4.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ ปิลิขสิทธิ์

คำร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ
ปิลิขสิทธิ์ ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการปิลิขสิทธิ์

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. การลงรายการปิลิขสิทธิ์ในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ลงปิลิขสิทธิ์โดยลงรายการว่า c1991 สำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้อักษร ล แทนปิลิขสิทธิ์ เช่น ล2534 ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	32	65.3
ไม่เหมาะสม	17	34.7
รวม	49	100.0

2. ข้อเสนอแนะในกรณีที่ไม่เหมาะสม หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 ใช้อักษร c นำหน้าปิลิขสิทธิ์	จำนวน	8 คน
2.2 ให้ลงปิลิขสิทธิ์โดยไม่ต้องมีอะไรนำหน้าเลข	จำนวน	7 คน
2.3 ใช้คำว่า ปิลิขสิทธิ์ นำหน้าปิลิขสิทธิ์	จำนวน	2 คน

จากตาราง 22 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าการลงรายการปิลิขสิทธิ์
ในหนังสือภาษาไทยใช้อักษร ล แทน c เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 65.3 และในกรณีที่
ไม่เหมาะสม หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เสนอให้ใช้อักษร c นำหน้าปิลิขสิทธิ์ จำนวน 8 คน

4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ จำนวนหน้า

ค่าร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ
จำนวนหน้า ปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการจำนวนหน้า

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. การลงรายการจำนวนหน้า ในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า p. เช่น 198 p. สำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้คำว่า น. แทนคำว่า หน้า เช่น 198 น. ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	12	24.5
ไม่เหมาะสม	37	75.5
รวม	49	100.0

จากตาราง 23 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าการลงรายการจำนวนหน้าในหนังสือภาษาไทยใช้คำว่า น. แทนคำว่า หน้า ไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 75.5

4.๒ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ
จำนวนเล่ม

คำร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการ
จำนวนเล่ม ปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการลงรายการจำนวนเล่ม

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. การลงรายการจำนวนเล่มในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า v. เช่น 2 v. สำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้คำว่า ล. แทนคำว่า เล่ม เช่น 2 ล. ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์คิดมีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	19	38.8
ไม่เหมาะสม	30	61.2
รวม	49	100.0

จากตาราง 24 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าการลงรายการจำนวน
เล่มในหนังสือภาษาไทย ใช้คำว่า ล. แทนคำว่า เล่ม ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 61.2

4.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์บางเล่ม ประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพเป็นส่วนสำคัญ

คำร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์บางเล่ม ประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพเป็นส่วนสำคัญ ปรากฏดังตาราง 25

ตาราง 25 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์บางเล่มประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพเป็นส่วนสำคัญ

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งพิมพ์บางเล่มประกอบด้วยภาพทั้งเล่ม หรือภาพเป็นส่วนสำคัญ ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า ill. ในการลงรายการในส่วนลักษณะรูปร่าง สำหรับหนังสือภาษาไทย ควรใช้ คำว่า รูปภาพ แทนคำว่า ภาพประกอบ ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	17	34.7
ไม่เหมาะสม	32	65.3
รวม	49	100.0

จากตาราง 25 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เห็นว่า สิ่งพิมพ์บางเล่มที่ประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพเป็นส่วนสำคัญ สำหรับหนังสือภาษาไทยใช้คำว่า รูปภาพ แทนคำว่า ภาพประกอบ ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 65.3

4.10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเกี่ยวกับหนังสือภาษาไทย
ที่จัดพิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา

ค่าร้อยละของความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเกี่ยวกับหนังสือภาษาไทยที่จัด
พิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ปรากฏดังตาราง 26

ตาราง 26 ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเกี่ยวกับหนังสือภาษาไทยที่จัดพิมพ์โดยไม่มีการ
เปลี่ยนแปลงเนื้อหา

รายการหรือข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. หนังสือภาษาไทยที่จัดพิมพ์โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา เช่น นวนิยาย แต่มีการระบุงการพิมพ์ครั้งที่ต่างกันทุกครั้ง เวลาลงราย การในส่วนครั้งที่พิมพ์ให้ลงรายการตามที่ปรากฏ แต่ควรเพิ่มเติม คำว่า พิมพ์ซ้ำ ต่อท้ายไว้ในวงเล็บด้วย เช่น พิมพ์ครั้งที่ 18 (พิมพ์ซ้ำ) ซึ่งหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการมีความคิดเห็นว่า		
เหมาะสม	34	69.1
ไม่เหมาะสม	15	30.6
รวม	49	100.0

2. ข้อเสนอแนะในกรณีที่ไม่เหมาะสม หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการได้เสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 ไม่ต้องระบุ ให้ใส่เฉพาะครั้งที่พิมพ์	จำนวน	9 คน
2.2 ให้ลงคำว่าพิมพ์ซ้ำต่อท้ายโดยไม่ต้องใส่ไว้ในวงเล็บ ()	จำนวน	1 คน
2.3 ให้ลงคำว่าพิมพ์ซ้ำไว้ใน []	จำนวน	1 คน
2.4 ให้ลงตามที่ปรากฏ	จำนวน	1 คน
2.5 ทำบัตรครั้งที่แล้วแล้วเติมเลขทะเบียน ระบุไว้ใน []	จำนวน	3 คน

จากตาราง 26 แสดงว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการส่วนใหญ่เห็นว่า หนังสือภาษาไทยที่จัดพิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา แต่มีการระบุการพิมพ์ครั้งที่ต่างกันทุกครั้ง เวลาลงรายการในส่วนครั้งที่พิมพ์ให้ลงรายการตามปรากฏ แต่ควรเพิ่มคำว่า (พิมพ์ซ้ำ) ต่อท้ายไว้ด้วย มีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 69.4 และในกรณีที่ไมเหมาะสม หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเสนอว่าไม่ต้องระบุคำว่า (พิมพ์ซ้ำ) ให้ใส่เฉพาะครั้งที่พิมพ์ จำนวน 9 คน

5. ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ปรากฏดังตาราง 27

ตาราง 27 ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ปัญหาการลงรายการหนังสือภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หนังสือภาษาไทยที่ผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรภาษาไทย.....	2.08	0.81	ปานกลาง
2. หนังสือภาษาไทยที่ชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ ในการลงรายการชื่อเรื่องมีปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรภาษาไทย.....	1.73	0.84	ปานกลาง
3. การลงรายการชื่อเรื่องเทียบเคียงในภาษาต่างประเทศ ที่มีเครื่องหมายเน้นเสียงกำกับ ลักหน ทำให้เสียเวลาในการเพิ่มเครื่องหมายกำกับอักษร.....	1.57	0.74	ปานกลาง
4. หนังสือานศพที่หน้าแรกไม่มีชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง มีเพียงคำอธิบายว่า เป็นงานศพใคร ทำให้มีปัญหาในการพิจารณาว่าควรใช้หน้าใดเป็นหน้าปกใน.....	1.51	0.82	ปานกลาง
5. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า กระทรวง ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน.....	1.65	0.69	ปานกลาง

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหาการลงรายการหนังสือภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า มหาวิทยาลัย ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลข เดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน.....	1.65	0.69	ปานกลาง
7. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า สถาบัน ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลข เดียวกันไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน.....	1.65	0.69	ปานกลาง
8. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า สำนัก ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลข เดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน.....	1.65	0.69	ปานกลาง
9. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า กรม ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลข เดียวกันไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน.....	1.65	0.69	ปานกลาง
10. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า กอง ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลข เดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน.....	1.65	0.69	ปานกลาง
11. ตามหลักเกณฑ์ AACR2 ปีที่จะนำมาลง ต้องเป็นปีของ สำนักพิมพ์แต่หนังสือบางเล่มไม่ปรากฏปีของสำนักพิมพ์ มีแต่ปีที่ผลิตในกรณีนี้ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนด ให้ลงปีที่ผลิตรวมทั้งระบุค่ากำกับ ตามที่ปรากฏ เช่น 1991 printing ทำให้เกิดปัญหาในการลงรายการ หนังสือภาษาไทยว่าจะใช้ค่าใดระบุต่อท้ายปีที่ผลิต.....	1.43	0.71	น้อย

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหาการลงรายการหนังสือภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12. การลงเลข ISBN ทำให้เสียเวลาและยุ่งยากในการพิมพ์ ภาษาอังกฤษ ที่ต้องย้ายเครื่อง พิมพ์ดีดไปยังเครื่อง ภาษาอังกฤษ.....	1.16	0.43	น้อย
13. หนังสือภาษาไทยที่อาจารย์ในสถาบันเขียนเอง พิมพ์เอง ทำให้เกิดปัญหาในการลงรายการในส่วนการพิมพ์จำหน่าย	1.31	0.55	น้อย
14. การลงรายการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องในส่วนการระบุตัวเลข และ / หรือตัวอักษร หลังรายการชื่อเรื่องและ การแจ้งความรับผิดชอบ ทำให้เสียเวลาที่ต้องไปค้น ว่าห้องสมุดมีฉบับแรกเป็นปี พ.ศ. อะไร.....	1.41	0.70	น้อย
15. หนังสือประเภทรายงานการประชุมซึ่งจัดต่อเนื่องกันทุกปี แต่ชื่อการประชุมไม่เหมือนกัน ทำให้เป็นปัญหาว่าจะใช้ ชื่อใดในการลงรายการ.....	1.51	0.82	ปานกลาง
16. หนังสือที่เป็นงานวิจัย มักมีคำว่ารายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน และตามด้วยชื่อเฉพาะของ งานวิจัย ทำให้เป็นปัญหาว่าจะลงรายการชื่อเรื่อง รายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน หรือลง ชื่อเฉพาะของรายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนิน งาน.....	1.35	0.66	น้อย

ตาราง 27 (ต่อ)

ปัญหาการลงรายการหนังสือภาษาไทย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
17. หนังสือที่เป็นเอกสารประกอบการสอนของ มสท. ซึ่งมักจะ กั้นต้นว่า เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา และตามด้วย ที่หลักสูตรทำให้เกิดปัญหาว่าจะลงรายการว่าจะลงที่ เอกสารประกอบการสอน หรือ ที่หลักสูตร.....	1.35	0.69	น้อย
รวม	1.55	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 27 แสดงว่าเมื่อพิจารณาโดยรวมหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ประสบปัญหาในการให้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งที่มีค่าสูงสุด 2 ข้อแรก คือ หนังสือภาษาไทยที่มีผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัวภาษาไทย ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.08$) และหนังสือภาษาไทยที่ชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ ในการลงรายการชื่อเรื่องมีปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรภาษาไทยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.73$)

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย สรุปตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความถี่การใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
- 3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2

ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

4. เพื่อศึกษาปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือภาษาไทย ที่ทำรายการในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2535 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2537 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 10 แห่ง แห่งละ 100 ชื่อเรื่อง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบอัตราเป็น ส่วน สำหรับหนังสือ 3 ประเภทคือ หนังสือทั่วไป 60 ชื่อเรื่อง รายงานการประชุม 20 ชื่อเรื่อง และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (ยกเว้นวารสาร) 20 ชื่อเรื่อง รวมหนังสือ 1,000 ชื่อเรื่อง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์หมายถึงที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 54 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

1. แบบบันทึกความถี่การใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
 ที่งให้บันทึกความถี่ของข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึง ส่วนเนื้อเรื่องและการแจ้ง
 ความรับผิดชอบ ส่วนฉบับพิมพ์ ส่วนการพิมพ์การจัดจำหน่าย ส่วนลักษณะทางกายภาพ ส่วนชุด
 ส่วนหมายเหตุ ส่วนเลขมาตรฐานและค่าต่างๆเพื่อการจัดหา

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย และ
 แบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์

2.1 แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม
 แบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการ
 หนังสือภาษาไทย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการ
 ลงรายการหนังสือภาษาไทย เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 4 เป็นปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

2.2 แบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ข้อความ
 เช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย ตอนที่ 1

ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการ
 ลงรายการหนังสือภาษาไทย โดยใช้ข้อความเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย ตอนที่ 3

ตอนที่ 3 เป็นปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
 โดยใช้ข้อความเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าฝ่าย ตอนที่ 4

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การรวบรวมข้อมูลในส่วนแบบบันทึกความถี่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบเช็ค
 ความถี่ด้วยตนเอง

4.2 การรวบรวมข้อมูลในส่วนแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารห้องสมุด
 มหาวิทยาลัยตลอดทั้ง 10 แห่ง ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าฝ่ายและ

บรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้แจกและเก็บแบบสอบถามคืน ในระหว่าง เดือนธันวาคม 2537 ถึงเดือนมกราคม 2538

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หาค่าความถี่ของแบบบันทึกความถี่เฉพาะกฎข้อที่มีการระบุว่ามีการใช้

5.2 หาค่าร้อยละของแบบสอบถาม สถานภาพของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของหัวหน้าฝ่าย และความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์

5.3 หาค่าเฉลี่ยระดับปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์

5.4 สรุปเหตุผลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็น และปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย

ในการศึกษาค้นคว้าพบว่าบรรณารักษ์เป็นผู้ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.6 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในห้องสมุดมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.8 และมีประสบการณ์ในการจัดทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.3 และส่วนใหญ่ศึกษาคู่มือการลงรายการด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 43.7

2. สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการลงรายการหนังสือภาษาไทยของหัวหน้าฝ่าย

การกำหนดนโยบายการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ส่วนใหญ่กำหนดโดยหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 88.9 สำหรับคู่มือที่ใช้ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยที่ใช้กันในห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมี 3 รายการ คือ Anglo-American Cataloguing Rules 2nd ed., 1988 revision ; หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกันฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2) สำหรับหนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โดย กรม

รุ่งกฤษ และคนอื่นๆ ; ชื่อหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 โดยคณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2535 ส่วนเรื่องระดับของการลงรายการหนังสือภาษาไทยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีการลงอยู่ในระดับ 2 และการลงรายการหนังสือภาษาไทยได้มีการกำหนดส่วนที่ผู้แต่งที่เป็นภาษาไทยขึ้นเอง คิดเป็นร้อยละ 55.6

3. ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

3.1 ในกฎเกี่ยวกับการลงรายการทางบรรณานุกรมใน 7 ส่วนของสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทคือ หนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (ยกเว้นวารสาร) พบว่า ส่วนที่มีการลงรายการในระดับมากคือ การลงรายการชื่อเรื่องที่เหมาะสม (2.1B1 กับ 12.1B7) สถานที่พิมพ์ (2.4C1 กับ 12.4C1) สำนักพิมพ์ (2.4D1 กับ 12.4D1) ปีที่พิมพ์ (2.4F1 กับ 12.4F1) และจำนวนหน้า (2.5B2 กับ 12.5B1)

3.2 กฎเกี่ยวกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึง พบว่าสำหรับหนังสือทั่วไป กฎที่ใช้ในระดับมากคือ ผลงานของผู้แต่งคนเดียวที่ใช้ผู้แต่งเป็นรายการหลัก (21.4A1) รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎที่ใช้ในระดับมากคือ ผลงานของผู้แต่งองค์กรเดียว/ชื่อการประชุม (21.4B1)

3.3 กฎเกี่ยวกับการลงรายการส่วนนำซึ่งประกอบด้วยรายการลงรายการบุคคลและการลงรายการองค์กร พบว่าในส่วนหนังสือทั่วไป กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ คือการลงรายการผู้แต่งที่เป็นคนไทย (22.28A1) ในส่วนรายงานการประชุม กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ คือการลงรายการชื่อการประชุม (24.7A1) ปี พ.ศ.การประชุม (24.7B3) และสถานที่ประชุม (24.7B4) ในส่วนสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎหลักหรือกฎที่ใช้ในระดับมากคือ การลงชื่อหน่วยงานที่ตัดคำว่า จำกัด ออก (24.5C1)

3.4 กฎเกี่ยวกับการลงรายการบุคคลและองค์กรสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ไม่ใช่กฎ AACR2 คือการลงรายการผู้แต่งที่เป็นพระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ การลงรายการหน่วยราชการระดับกระทรวง ทบวง การลงรายการหน่วยราชการรองที่ลงรายการเป็นรายการรองโดยตรง (หรือข้ามลำดับหน่วยงาน) การลงรายการที่ชื่อไม่ได้ระบุว่าเป็นหน่วยงาน

4. ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการ
ลงรายการหนังสือภาษาไทย

4.1 กรณีที่มีคำที่สะกดผิดในหนังสือภาษาไทย คำที่เหมาะสมในการนำมาใช้แทน
คำว่า [sic] คือ [ผิด]

4.2 กรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิด และคำที่นำมาใช้แทน [i.e...] คือ
[ที่ถูกต้องคือ...]

4.3 ส่วนผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ หากใช้อักษร บ.ก. แทน
คำว่า บรรณาธิการ หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่าไม่เหมาะสม

4.4 ผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุคคล องค์กร ที่มีมากกว่า 3 คนหรือ
3 องค์กรขึ้นไป สำหรับหนังสือภาษาไทย เหมาะสมที่ใช้คำว่า [และคนอื่นๆ] แทนบุคคล และ
[และอื่นๆ] แทนองค์กร

4.5 การลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ในกรณีที่ไม่มีตราปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย
และไม่มีลิขสิทธิ์ ในหนังสือภาษาไทย ใช้คำว่า ปีที่ตีพิมพ์ แทนคำว่า printing หัวหน้าฝ่าย
และบรรณาธิการเห็นว่าไม่เหมาะสม

4.6 การลงรายการลิขสิทธิ์ ในหนังสือภาษาไทย ใช้อักษร ล แทน c
หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่าเหมาะสม

4.7 การลงรายการจำนวนหน้า ในหนังสือภาษาไทย ใช้อักษร น. แทนคำว่า หน้า
หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่าไม่เหมาะสม

4.8 การลงรายการจำนวนเล่ม ใช้อักษร ล. แทนคำว่า เล่ม หัวหน้าฝ่ายและ
บรรณาธิการเห็นว่าไม่เหมาะสม

4.9 สิ่งพิมพ์บางเล่มที่ประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพเป็นส่วนใหญ่ สำหรับหนังสือ
ภาษาไทยใช้คำว่า รูปภาพ แทนคำว่า ภาพประกอบ หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่าไม่เหมาะสม

4.10 หนังสือภาษาไทยที่มีการจัดพิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา แต่มีการระบุ
ครั้งที่พิมพ์ที่ต่างกันทุกครั้ง เวลาลงรายการในส่วนครั้งที่พิมพ์ให้ลงรายการตามที่ปรากฏ แต่ควรเพิ่ม
คำว่า (พิมพ์ซ้ำ) ต่อท้ายไว้ด้วย หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่ามีความเหมาะสม

5. ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่าประสบปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.55$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีปัญหาในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าสูงสุด 2 ข้อแรกคือ หนังสือภาษาไทยที่มีผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรภาษาไทย ($\bar{x}=2.08$) และหนังสือภาษาไทยที่มีชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษในการลงรายการชื่อเรื่อง มีปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัวอักษรภาษาไทย ($\bar{x}=1.73$) เช่นกัน

อภิปรายผล

1. สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยพบว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์เป็นผู้กำหนดนโยบายการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย และเป็นผู้คัดเลือกการลงรายการในระดับ 2 เหตุที่เป็นดังนี้เนื่องจากหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำรายการหนังสือภาษาไทยมากกว่า 10 ปี และในปัจจุบันนี้ การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดต่างๆ ในประเทศไทยโดยเฉพาะห้องสมุดมหาวิทยาลัย ได้ยึดหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2) เป็นหลักมาไม่น้อยกว่า 5 ปีแล้ว ดังนั้นหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย จึงเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยและเห็นว่าการลงรายการในระดับที่ 2 เป็นการเหมาะสม เหตุที่เป็นดังนี้เนื่องจากเนื่องมาจากการลงรายการในระดับที่ 1 จะมีรายละเอียดน้อยไม่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัย ส่วนการลงรายการในระดับที่ 3 จะมีรายละเอียดของรายการมาก เพราะใช้กฎทุกข้อเหมาะสมสำหรับห้องสมุดเฉพาะเนื่องจากมีหนังสือเฉพาะประเภทที่ควรจะลงรายการอย่างละเอียด ในขณะที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เป็นห้องสมุดทั่วไปมีหลายสาขาวิชาซึ่งไม่จำเป็นต้องลงรายละเอียดทุกสิ่งทุกอย่าง เช่นในระดับที่ 3

2. ความถี่ในการใช้กฎ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย พบว่ากฎเกี่ยวกับการลงรายการทางบรรณานุกรมใน 7 ส่วน คือ ส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ ส่วนฉบับพิมพ์ ส่วนการพิมพ์ การจัดจำแนก ฯลฯ ส่วนลักษณะทางกายภาพ ส่วนชุด ส่วนหมายเหตุ

และส่วนมาตรฐานและคำต่างๆ เพื่อการจัดหา ของสิ่งพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท คือ หนังสือทั่วไป รายงานการประชุม และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง จากการศึกษาพบว่า ส่วนที่มีการลงรายการในระดับมาก คือ การลงรายการทางชื่อเรื่องที่เหมาะสม สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า เหตุที่เป็นต้นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดพิมพ์หนังสือ หรือเอกสารต่างๆ จะต้องมีการระบุชื่อของหนังสือ หรือเอกสารนั้นๆ เพื่อให้ทราบว่าเป็นหนังสือเรื่องอะไร ซึ่งในขณะที่หนังสือเล่มนั้นๆ อาจมีหรือไม่มีผู้แต่งก็ได้ แต่จำเป็นต้องมีชื่อเรื่อง ดังนั้นจึงพบว่าในหนังสือทุกๆ เล่ม จะปรากฏชื่อของหนังสือเล่มๆ สำหรับรายการสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ก็เช่นเดียวกัน คือในหนังสือจะปรากฏว่า หนังสือเล่มนั้นๆ จัดพิมพ์ที่ใด สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ใดเป็นผู้จัดพิมพ์ และจัดพิมพ์ในปี พ.ศ.ใด ถึงจะมีการใช้กฎเกี่ยวกับปีมากก็จริง แต่การใช้กฎนี้สำหรับหนังสือภาษาไทยเป็นในลักษณะการประยุกต์กฎ คือลงตามปีที่ปรากฏ แต่ไม่ได้ใช้เลขอารบิกตามที่กฎระบุไว้ ทั้งนี้เนื่องจากมีการลงรายการหนังสือภาษาไทยใช้ปี พ.ศ. มาตั้งแต่ต้นแล้ว ดังนั้นในช่วงหลังต่อมา บรรณารักษ์จึงลงรายการปี พ.ศ. สำหรับหนังสือภาษาไทยโดยคิดว่าเป็นไปตามกฎ AACR2 แต่ในทางเป็นจริงแล้วเป็นไปในลักษณะการประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับหนังสือภาษาไทย เช่นเดียวกับการลงรายการในส่วนสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ในกรณีที่ไม่มีปรากฏรายการดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ AACR2 ให้ลง S.1. และ S.2. ตามลำดับ แต่สำหรับหนังสือภาษาไทยแล้วได้มีการประยุกต์ใช้ คำว่า ม.ป.ท. และ ม.ป.พ. แทน เพื่อให้สอดคล้องเช่นเดียวกัน และในกรณีที่หนังสือเล่มนั้นๆ ไม่ปรากฏรายการสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์ ตามกฎ AACR2 ก็ได้กำหนดว่า ถ้าไม่ปรากฏรายการดังกล่าว ให้ลงรายการว่าอย่างไร ในส่วนของการลงรายการจำนวนหน้าก็เช่นเดียวกัน คือ ในหนังสือจะปรากฏเลขหน้าของหนังสือไว้ด้วย แต่ถ้าในกรณีที่หนังสือเล่มนั้นๆ ไม่มีเลขหน้า ตามกฎ AACR2 ก็ให้ใช้วิธีการลงเลขหน้าโดยการประมาณได้ ทำให้รายการดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้นจึงพบว่าการลงรายการในระดับมาก เนื่องจากรายการดังกล่าวถึงจะไม่มีปรากฏในตัวเล่มหนังสือ แต่ตามกฎ AACR2 ก็มักกฎที่จะรองรับในรายการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

กฎเกี่ยวกับการเลือกรายการเพื่อการเข้าถึง จากการศึกษาพบว่า หนังสือทั่วไป กฎที่ใช้ในระดับมากคือ ผลงานของผู้แต่งคนเดียวที่ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก เหตุที่เป็นต้นนี้อาจเนื่องมาจากการเขียนหนังสือเพียงคนเดียวย่อมมีความเป็นอิสระมากกว่าการทำร่วมกับผู้อื่น เพราะสามารถเขียนได้ตามความต้องการของตนเอง จึงทำให้หนังสือที่มีผู้แต่งคนเดียวมีมากกว่าหนังสือที่มีผู้แต่งหลายคน สำหรับรายงานการประชุมและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎที่ใช้ในระดับมากคือ ผลงานของผู้แต่งองค์กรเดียว/ชื่อการประชุม เหตุที่เป็นต้นนี้อาจเนื่องมาจาก สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องเป็นเอกสารที่

จัดทำโดยหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อแสดงกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน ดังนั้นหนังสือที่พบทั้งหมดจึงเป็นผลงานของผู้แต่งองค์กรเดียว ส่วนรายงานการประชุม กฎที่ใช้ในระดับมากคือ ชื่อการประชุม เนื่องจากเป็นการลงรายการที่เป็นไปตามกฎที่ AACR2 ระบุไว้

กฎเกี่ยวกับการลงรายการส่วนนำประกอบด้วยการลงรายการบุคคลและการลงรายการองค์กร จากการศึกษาพบว่า ในส่วนหนังสือทั่วไป กฎที่ใช้ในระดับมากคือการลงรายการผู้แต่งที่เป็นคนไทย เหตุที่เป็นดังนี้เนื่องมาจากภาษาไทยไม่ได้เป็นภาษาสากลที่ใช้กันอยู่ ลักษณะของภาษาเป็นเฉพาะของชาติไทยเท่านั้น ดังนั้นผู้ที่จะมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในภาษาไทยจึงต้องเป็นคนไทยเท่านั้น หนังสือภาษาไทยจึงเป็นหนังสือที่จัดทำหรือเขียนโดยคนไทย หนังสือภาษาไทยที่พบจึงเป็นหนังสือที่ผู้แต่งเป็นคนไทย ส่วนรายงานการประชุม กฎหลักที่ใช้ในระดับมากคือชื่อการประชุม ปี พ.ศ. การประชุม และสถานที่ประชุม เหตุที่เป็นดังนี้ก็เช่นเดียวกับในส่วนของการเลือกรวบรวมเพื่อการเข้าถึง นอกจากนี้ยังมีการระบุปี พ.ศ. การประชุมและสถานที่ประชุม เพื่อเป็นการชี้เฉพาะเจาะจงลงไป สำหรับสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง กฎที่ใช้ในระดับมากคือการลงชื่อหน่วยงานที่ตัดคำว่า ว่าถัด ออก เหตุที่เป็นดังนี้เนื่องมาจากเป็นการลงรายการที่สอดคล้องตามกฎ AACR2 ได้กำหนดไว้

กฎเกี่ยวกับการลงรายการบุคคลและองค์กรสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ไม่ใช้กฎ AACR2 คือ การลงรายการผู้แต่งที่เป็นพระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ การลงรายการหน่วยราชกเษตวรรษ การลงรายการหน่วยงานหรือที่ลงรายการเป็นรายการรองโดยตรง (หรือข้ามลำดับหน่วยงาน) การลงรายการที่ชื่อไม่ได้ระบุว่าเป็นหน่วยงาน สาเหตุที่เป็นดังนี้อาจเนื่องมาจากการลักษณะกำหนดชื่อพระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ ชื่อนิติบุคคลเฉพาะที่เป็นส่วนราชการของแต่ละประเทศมีลักษณะเฉพาะ ดังนั้นการลงรายการที่จะให้ตรงกับกฎ AACR2 จึงเป็นไปได้ไม่ เพราะการลงชื่อบุคคล องค์กร ตามหลักเกณฑ์ AACR2 เป็นหลักเกณฑ์ที่ประเทศทางยุโรปเป็นผู้คิดขึ้น ดังนั้นชื่อเกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ นิติบุคคลเฉพาะที่เป็นส่วนราชการ จึงยึดถือลักษณะการใช้ชื่อพระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ ชื่อนิติบุคคล ของทางยุโรปเป็นหลัก สำหรับภาษาไทยแม้จะมีกฎบางข้อระบุไว้แต่ก็ไม่ครอบคลุมชื่อทุกประเภท ทุกลักษณะดังกล่าว ดังนั้นกฎเกี่ยวกับการลง ชื่อพระบรมวงศานุวงศ์ พระภิกษุสงฆ์ ชื่อนิติบุคคลเฉพาะที่เป็นส่วนราชการ บรรณารักษ์ไทยจึงจัดทำหลักเกณฑ์การลงรายการขึ้นเอง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้เหมาะสมและถูกต้องตามความเป็นจริงของสภาพในสังคมของคนไทย

3. จากการศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย พบว่า

ในกรณีที่ผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการ สำหรับหนังสือภาษาไทย ที่ใช้คำว่า บ.ก. แทนคำว่า บรรณาธิการ การลงรายการจำนวนหน้า-จำนวนเล่ม สำหรับหนังสือภาษาไทยให้ใช้คำว่า น. แทน หน้า ล. แทน เล่ม หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เหมาะสม เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย มีประสบการณ์ในการจัดทำบรรณารายการหนังสือภาษาไทยมากกว่า 10 ปี อีกทั้งการลงรายการหนังสือภาษาไทยใช้บรรณาธิการ หน้า เล่ม มาตั้งแต่ต้นแล้ว ดังนั้นจึงยึดถือตามกฎเกณฑ์ที่อาจารย์ทางบรรณารักษ์ของไทยได้เขียนคำরাไว้ ทั้งที่ในทางปฏิบัติควรใช้คำว่าบ.ก. ; น. และ ล. ได้เพราะมีใช้อยู่ในหลายอาชีพ เช่น หนังสือพิมพ์

สำหรับกรณีการลงรายการลิขสิทธิ์ ในหนังสือภาษาไทยใช้อักษร ล แทน c หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่าเหมาะสม เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในการลงลิขสิทธิ์สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษให้ใช้ c แทนคำว่า Copyright ในภาษาไทยจึงใช้อักษร ล แทนลิขสิทธิ์

สำหรับกรณีหนังสือภาษาไทยที่จัดพิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยควรเติมคำว่า พิมพ์ซ้ำ ต่อท้ายไว้ในวงเล็บด้วย หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการเห็นว่ามีความเหมาะสม เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในการพิมพ์หนังสือที่จะระบุว่าเป็นการพิมพ์ครั้งที่เท่าใดนั้น ต้องหมายถึงหนังสือนั้นต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเนื้อหา แต่ในกรณีหนังสือที่พิมพ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาเลย จึงควรระบุว่าพิมพ์ซ้ำ ต่อจากครั้งที่พิมพ์ด้วย

4. ปัญหาของหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการ ในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่าหัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการประสบปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทยในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าฝ่ายและบรรณาธิการประสบปัญหาในการลงรายการหนังสือภาษาไทยที่มีผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ และในการลงรายการหนังสือภาษาไทยที่มีชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งมีปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นอักษรภาษาไทย เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในการทำบรรณารายการหนังสือภาษาไทย ถ้าพบชื่อผู้แต่งหรือชื่อหนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศก็ต้องถ่ายเสียงเหล่านั้นให้เป็นตัวอักษรภาษาไทย แต่ทั้งนี้อาจเนื่องจากบรรณาธิการที่ทำหน้าที่จัดทำบรรณารายการยึดถือคู่มือการถ่ายเสียงคนละฉบับเป็นคู่มือในการถ่ายเสียงจากภาษาต่างประเทศให้เป็นภาษาไทย ดังนั้นการลงรายการในส่วนนี้จึงทำให้หนังสือที่ผู้แต่งคนเดียวกันหรือชื่อเรื่องเดียวกัน แต่ขอถ่ายเสียงมาเป็นภาษาไทยแล้วจะไม่ตรงกัน จึงทำให้เป็นปัญหาและข้อผิดพลาดในการซื้อหนังสือหรือหาหนังสือเล่มนั้นๆ ไม่พบ ในขณะที่ห้องสมุดมีหนังสือเล่มนั้นอยู่ อนึ่ง หลักเกณฑ์ AACR2 นั้นสร้างขึ้นมา

สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อนำมาใช้กับหนังสือภาษาไทยจึงน่าจะมีปัญหาการลงรายการมาก แต่ผลการวิจัยที่ออกมาชี้ปรากฏว่ามีปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากวงการบรรณารักษ์ไทย ได้มีการจัดทำหลักเกณฑ์การทาบัตตราการหนังสือภาษาไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2510 หนังสือนี้เป็นหนังสือที่บรรณารักษ์คุ้นเคยพบเห็นอยู่ตลอด และต้องทาบัตตราการหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ ดังนั้นจากการคลุกคลีและมีกฎเกณฑ์กำหนดไว้ ในช่วงแรกอาจมีปัญหา แต่มีการแก้ปัญหาอยู่ตลอดทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่รุนแรง จึงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการลงรายการผู้แต่งที่เป็นคนไทยและการลงรายการนิติบุคคลเฉพาะส่วนราชการ ในการลงรายการนั้นก็ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ AACR2 แต่เนื่องจากมีหนังสือที่เกี่ยวกับการทาบัตตราการหนังสือภาษาไทย : หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอંગโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2) สำหรับหนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องโดย กรมการบัญชีและคนอื่นๆ ; และสื่อหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 โดยคณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ หอสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2535 ซึ่งบรรณารักษ์ได้ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการลงรายการบุคคลและการลงรายการนิติบุคคล โดยคิดว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ AACR2 จึงทำให้ไม่พบปัญหาการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ที่สอน AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ควรให้นักเรียนได้เห็นประเด็นและข้อแตกต่างระหว่างหนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศให้ชัดเจน และควรให้นักเรียนแนะนำในเรื่องของการประยุกต์ AACR2 เพื่อนำมาใช้สำหรับหนังสือภาษาไทยในบางเรื่องซึ่ง AACR2 ไม่ได้ระบุไว้ เช่น การลงชื่อบุคคล องค์การ พระบรมวงศานุวงศ์
2. บรรณารักษ์ที่รับผิดชอบในการจัดทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยในทุกมหาวิทยาลัย ควรมีการประชุมตกลงกันในเรื่องการลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR2 สำหรับหนังสือภาษาไทย เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับการเชื่อมโยงในระบบคอมพิวเตอร์ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการการใช้กฎ AACR2 กับหนังสือพิเศษบางประเภทที่เป็นภาษาไทย เช่น หนังสือโบราณ สมุดไทย หนังสืองานศพ

מדגורעדב

บรรณานุกรม

คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์. ศัพท์บัญญัติวิชาบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ :

แผนวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

จารุวรรณ ลินธิโสภณ. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุด

แห่งประเทศไทย, 2521.

จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย. ประวัติการทำบัตรรายการและการจัดหมู่หนังสือ. กรุงเทพฯ :

แผนวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ทองหยด ประทุมวงศ์. "บัตรรายการกับผู้ใช้ห้องสมุด," วารสารห้องสมุด. 9 (3) :

153-158 ; พฤษภาคม-มิถุนายน 2508.

นางเยาว์ ศรีพรหมสุข. การใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

วิทยาเขตธนบุรี. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อัครสำเนา

ฟิลิปดา นาคะประทีป. การใช้บัตรรายการและการค้นหาหนังสือโดยผู้ใช้บัตรรายการในสำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2531. อัครสำเนา.

วิไลย อัครลิขิต. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.

แววตา พานิชศิลป์. การใช้บัตรรายการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์

อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัครสำเนา.

ศรีพันธุ์ นิพัฒน์แท้. การใช้บัตรรายการในห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัครสำเนา.

ศรีสุดา บุญชัย. การใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปริญญาณินพนธ์ ศส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

อัครสำเนา.

- สุทธิลักษณ์ ลำพองวงศ์. หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์และ
ตัวอย่างบัตร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2510.
- สัจฉน์ ส่องแสงจันทร์. บัตรรายการและหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย.
 กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2523.
- อัมพร ทีชะระ. การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย (Cataloging of Thai Books).
 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- Abrera, Josefa and Shaw, Debora. "Frequency of Use of Cataloging
 Rules in a Practice Collection," Library Resources &
Technical Servicea Bulletin. 36(2) : 149-161 : June 1992.
- A.L.A. Cataloging Rules for Author and Title Entries. Chicago :
 American Library Association, 1949.
- Anglo-American Cataloguing Rules. 2nd ed., 1988 revision. Chicago :
 American Library Association, 1988.
- The ALA Glossary of Library and Information Science. Chicago :
 American Library Association, 1983.
- Bakewell, K.G.B. A Manual of Cataloguing Practice. Oxford :
 Pergamon, 1972.
- Cutter, Charles A. "Rules for a Dictionary Catalog : Selection,"
 In Foundation of Cataloging : A Sourcebook. Edited by
 Michael Carpenter and Elaine Svenonius. Littleton, Colo.:
 Libraries Unlimited, 1985.
- Flachman, Marilyn R. "A Study of Student Use of the Catalog in
 High School Library Media Centers (Grade 10-12)," Dissertation Abstracts International. 39(4) : 2600-A ;
 November 1978.

- International Conference on Cataloguing Principles, Paris, 1961.
Report. London : International Federation of Library
 Association, 1963.
- Klem, Carol R. "The Historical Development of the Second Edition
 of the Anglo-American Cataloging Rules," Library Resources
 & Technical Services. 22 (3) : 22-29 Winter 1978.
- Kumar, Girja and Kumar, Krishan. Theory of Cataloguing. Delhi :
 Vikas Publishing House, 1975.
- Library of Congress. Rules for Descriptive Cataloging in the
 Library of Congress. Washington, D.C. : Library of Congress
 Descriptive Cataloging Division, 1949.
- Lubetzky, Seymour. "Ideology of Bibliographic Cataloging : Progress
 and Retrogression," in The Nature and Future of the Catalog.
 Edited by Maurice J. Freedman and S. Michael Malinconico.
 p. 5-19. Phoenix, A.Z. : The Oryx Press, 1979.
- Malthy, A. and Sweeney, R. "The UK Catalogue Use Survey," Journal of
 Librarianship. 4 : 188-204 ; July 1972.
- ✓ Maxwell, Margaret F. Handbook for AACR2. Chicago : American Library
 Association, 1980.
- Palmer, Richard P. Computerizing the Card Catalog in the University
 Library : A Survey of User Requirements. Littleton, Colo. :
 Libraries Unlimited, 1972.
- Palmer, Richard Phillips. "User Requirements of a University Library
 Card Catalog," Dissertation Abstracts International. 31(4) :
 2413-A ; November 1970.

- Penaloza, Fernando. "The Card Catalog : A failure in Communication,"
College and Research Libraries. 17 : 183-185 ; November, 1959.
- Raganathan, S.R. Classified Catalogue Code With Additional Rules for
Dictionary Catalogue Code. Bombay : Asia, 1964.
- Sengupta, Benoyendra. Cataloguing - It's Theory and Practice.
Calcutta : World Press Private, 1964.
- Shaw, Malcolm and Others. Using AACR 2 : A Step - By - Step Algorithmic
Approach to Part II of the Anglo-American Cataloguing Rules.
London : Library Association, 1980.
- Strout, Ruth French. "The Development of the Catalog and Cataloging
Codes," in The Catalog and Cataloging. p. 3-33. Selected by
Arthur Ray Rowland. [Hamden, Conn] : Shoe String Press. 1969.
- Swank, Raynard C. "Cataloging Cost Factors," Library Quarterly
26 : 303 ; October, 1956.
- Swanson, D.R. "Requirement Study for Future Catalogs," Library
Quarterly. 42 (4) : 302-315 ; October 1972.
- Young, Heartsill, and others. The ALA Glossary of Library and
Information Science. Chicago : American Library Association,
1983.
- Wynar, Bohdan S. Introduction to Cataloging and Classification.
7th ed. by Arlene G. Taylor. Littleton, Colo : Libraries
Unlimited, 1985.

නැවත

ที่ กม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ธันวาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวพนารมย์ เกียรติลีลาไนท์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การศึกษาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) เพื่อการลงรายการหนังสือภาษา
ไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลของ

ผศ. สุนันทา ส่องแสงจันทร์ ประธาน

รศ. พววา พันธ์เมฆา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้บรรณารักษ์ตามแบบสอบถามระหว่าง
เดือน ธันวาคม 2537 - มกราคม 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ธันวาคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวพนารมย์ เกียรติลีลานันท์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กำลังศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2
(แก้ไขปรับปรุงปี 1988) เพื่อการลงรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย" โดย
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของบรรณารักษ์ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย ตามหลักเกณฑ์
AACR2

ในฐานะที่ท่านเป็นบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบในการจัดทำรายการหนังสือภาษาไทย ความ
คิดเห็นของท่านในเรื่องดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาปัญหาการลงรายการสำหรับ
หนังสือภาษาไทย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพนารมย์ เกียรติลีลานันท์)

นิสิตปริญญาโท

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 สำหรับหัวหน้าฝ่าย

เรื่อง การศึกษาการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) เพื่อการลงรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ตอนที่ 3 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ตอนที่ 4 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

2. คำจำกัดความของคำที่ใช้ในแบบสอบถาม

2.1 สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 หมายถึง ข้อเท็จจริงและนโยบายในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) ที่ห้องสมุดแต่ละแห่งกำหนดขึ้นไว้เพื่อการลงรายการหนังสือภาษาไทย เช่น ระดับการลงรายการ นโยบายในการใช้กฎในส่วนต่างๆ ฯลฯ

2.2 ความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 หมายถึง ความรู้สึก ความต้องการเสนอแนะการใช้คำหรือหลักเกณฑ์บางอย่าง สำหรับการลงรายการหนังสือภาษาไทย ตามหลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988)

2.3 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 หมายถึง ข้อขัดข้องหรือการไม่ได้รับความสะดวกที่บรรณารักษ์ประสบในขณะที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทยโดยใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988)

2.4 หนังสือภาษาไทย หมายถึง หนังสือที่มีการจัดทำรายการ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

2.4.1 หนังสือทั่วไป หมายถึง หนังสือที่ครอบคลุมทั้งหนังสือตำรา หนังสือคู่มือ รายงานการวิจัย หนังสืออนุสรณ์ หนังสืองานศพ โดยจะไม่รวมวิทยานิพนธ์ นวนิยาย หนังสือเด็ก

2.4.2 รายงานการประชุม หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการประชุม/สัมมนา ในหัวข้อหรือในครั้งนั้นๆ

2.4.3 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หมายถึง หนังสือรายงานประจำปีขององค์กรและหน่วยงานต่างๆ โดยจะไม่รวมวารสารทุกประเภท

2.5 หัวหน้าฝ่าย หมายถึง บรรณารักษ์ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายเทคนิค หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์และพัฒนา หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

[] หัวหน้าฝ่าย

[] บรรณารักษ์

[] อาจารย์

[] นักเอกสารสนเทศ

2. ประสบการณ์ในห้องสมุด

[] ไม่เกิน 3 ปี

[] 4-6 ปี

[] 7-9 ปี

[] มากกว่า 10 ปี

3. ประสบการณ์ในการจัดทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย

[] ไม่เกิน 3 ปี

[] 4-6 ปี

[] 7-9 ปี

[] มากกว่า 10 ปี

4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาและการฝึกอบรมการลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR 2

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] เคยเข้ารับการฝึกอบรม

[] ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

[] ศึกษาเองจากคู่มือการลงรายการ

[] เคยได้รับการศึกษาในหลักสูตรระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท

ตอนที่ 2 ทักคำตามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย
คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความตามความเป็นจริง ในกรณีที่
ช่องว่างโปรดเติมข้อความ

1. การกำหนดนโยบายการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 กำหนดโดยใคร
 - [] ผู้อำนวยการ
 - [] หัวหน้าฝ่าย
 - [] หัวหน้าฝ่ายและบรรณารักษ์ที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทย
 - [] ที่ประชุมสำนักหอสมุด

2. ท่านใช้หนังสือฉบับใดเป็นคู่มือในการลงรายการหนังสือภาษาไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - [] Anglo-American Cataloguing Rules 2nd ed 1988 Revision
 - [] หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR 2)
สำหรับหนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โดย กมลารุ่งคุทัต และคนอื่นๆ
 - [] ชื่อหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสำหรับการลงรายการสิ่งพิมพ์ภาษาไทย
ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 โดยคณะทำงานฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ หอสมุด
สถาบันอุดมศึกษา 2535
 - [] บรรณารักษ์ในฝ่ายเทคนิค วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการช่วยกันจัดทำ
คู่มือการทำบัตรรายการภาษาไทยขึ้นเอง
 - [] อื่นๆ (โปรดระบุ)
 -
 -

3. การลงรายการหนังสือภาษาไทยส่วนใหญ่(ที่เป็นหลัก) ใช้การลงรายการระดับใด
(ให้เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ระดับ 1

☐ ระดับ 2

☐ ระดับ 3

4. หนังสือภาษาไทยประเภทใดบ้างที่ไม่ได้ลงรายการในระดับตามข้อ 3 (โปรดระบุ)
(ถ้าไม่มีให้เว้นข้ามไป)

4.1 ลงรายการระดับ

4.2 ลงรายการระดับ

4.3 ลงรายการระดับ

5. การลงรายการหนังสือภาษาไทย มีส่วนใดบ้างที่กำหนดขึ้นเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ชื่อผู้แต่งที่เป็นคนไทย

☐ ชื่อองค์กร

☐ ใช้ตัวราที่มีผู้อ้างอิงไว้ เช่น หลักเกณฑ์การกำหนดรายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์
และตัวอย่างบัตร รอง สหุทธิลักษณ์ คำพันวงศ์

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการ
หนังสือภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาเลือกคำตอบสำหรับข้อความนั้นตามความคิดเห็นของท่าน

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
1. ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิดใน ภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 นั้น กำหนดให้ลงคำว่า [sic] ไว้ในวงเล็บเหลี่ยม ตามหลังคำที่สะกดผิด เช่น The wolrd[sic] of television สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า [ผิด] นี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้ คำใด.....			
2. ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิดในภาษา- อังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 นั้น กำหนดให้ใช้ คำว่า [i.e...] พร้อมทั้งระบุค่าที่ถูกต้องไว้ใน วงเล็บเหลี่ยมตามหลังคำที่สะกดผิดหรือมีข้อผิดพลาด เช่น The Paul Anthony Buck [i.e. Brick] lectures 1968 '[i.e. 1986] สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า [ที่ถูกต้องคือ....] นี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่ เหมาะสมควรใช้คำใด.....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
3. ผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการใน ภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ ใช้อักษรย่อ ed. แทนคำว่า editor ในการลง รายการหลังชื่อบรรณาธิการ สำหรับในกรณีหนังสือ ภาษาไทยท่านคิดว่าใช้คำว่า บ.ก. แทนคำว่า บรรณาธิการนี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสม ควรใช้คำใด.....			
4. ผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุคคลหรือ องค์กรที่มีมากกว่า 3 คนหรือ 3 องค์กรขึ้นไป ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ ใช้อักษรย่อ [et. al.] ไว้ในวงเล็บเหลี่ยม แทนทั้งบุคคลและองค์กรสำหรับในกรณีหนังสือ ภาษาไทย ท่านคิดว่า สำหรับบุคคลใช้ [และคนอื่นๆ] สำหรับองค์กรใช้ [และอื่นๆ] นี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
5. การลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ถ้าไม่ทราบ ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์ ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนด ให้ลงปีที่ตีพิมพ์รวมทั้งระบุค่ากำกับตามที่ปรากฏ เช่น 1991 printing สำหรับในกรณีหนังสือ ภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า 2534 ปีที่ตีพิมพ์ นี้ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด....			
6. การลงรายการปีลิขสิทธิ์ในภาษาอังกฤษ ตามหลัก- เกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ลงปีลิขสิทธิ์โดยลงรายการ ว่า c1991 สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิด ว่าใช้คำ ค แทนปีลิขสิทธิ์ เช่น ค2534 นี้เหมาะสม หรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			
7. การลงรายการจำนวนหน้า ในภาษาอังกฤษตาม หลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า p. เช่น 198 p. สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่า ใช้คำว่า น. แทนคำว่า หน้า เช่น 198 น. นี้ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
8. การลงรายการจำนวนเล่มในภาษาอังกฤษตาม หลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า v. เช่น 2 v. สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่า ใช้ ล. แทนคำว่า เล่ม เช่น 2 ล. นี้เหมาะสม หรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			
9. สิ่งพิมพ์บางเล่มประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพ เป็นส่วนสำคัญ ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า ill. ในการลงรายการ ในส่วนลักษณะรูปร่าง สำหรับในกรณีหนังสือ ภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า รูปภาพ แทนคำว่า ภาพประกอบนี้ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสม ควรใช้คำใด.....			
10. หนังสือภาษาไทยที่จัดพิมพ์โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื้อหา เช่น นวนิยาย แต่มีการระบุการพิมพ์ครั้งที่ ต่างกันทุกครั้งที่ เวลาลงรายการในส่วนครั้งที่พิมพ์ ก็ให้ลงรายการตามที่ปรากฏ แต่ควรเพิ่มเติมคำว่า พิมพ์ซ้ำ ต่อท้ายไว้หน้าวงเล็บด้วย เช่น พิมพ์ครั้งที่ 18 (พิมพ์ซ้ำ) ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่ เหมาะสมควรใช้คำใด.....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
11. อื่นๆ [โปรดระบุ]			
12. อื่นๆ [โปรดระบุ]			

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาเลือกคำตอบสำหรับข้อความนั้น โดยเขียน
เครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับระดับปัญหาของท่าน

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. หนังสือภาษาไทยที่ผู้แต่งเป็น ชาวต่างประเทศ ทำให้เกิด ปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัว อักษรภาษาไทย.....				
2. หนังสือภาษาไทยที่ชื่อเรื่องเป็น ภาษาอังกฤษ ในการลงรายการ ชื่อเรื่องมีปัญหาในการถ่ายเสียง เป็นตัวอักษรภาษาไทย.....				
3. การลงรายการชื่อเรื่องเทียบ- เคียงในภาษาต่างประเทศที่มี เครื่องหมายเน้นเสียงกำกับ อักษร ทำให้เสียเวลาในการเพิ่ม เครื่องหมายกำกับอักษร.....				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
4. หนังสืองานศพที่หน้าแรกไม่มีชื่อ ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง มีเพียงคำอธิบาย ว่า เป็นงานศพใคร ทำให้มีปัญหา ในการพิจารณาว่า ควรใช้หน้าใด เป็นหน้าปกใน.....				
5. การลงรายการนิติบุคคลที่จัดเก็บ ด้วยคำว่า กระทรวง.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
6. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า มหาวิทยาลัย...ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
7. การลงรายการในสมุดคณที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า สถาบัน....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
8. การลงรายการในสมุดคณที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า สำนัก.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
9. การลงรายการในสมุดคณที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า กรม.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
10. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า กอง.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
11. ตามหลักเกณฑ์ AACR2 ปีที่จะนำ มาลงต้องเป็นปีของสำนักพิมพ์แต่ หนังสือบางเล่มไม่ปรากฏปีของ สำนักพิมพ์ มีแต่ปีที่ผลิตในกรณีนี้ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ ลงปีที่ผลิตรวมทั้งระบุค่ากำกับ ตามที่ปรากฏ เช่น 1991 printing ทำให้เกิดปัญหาใน การลงรายการหนังสือภาษาไทย ว่าจะใช้ค่าใดระบุต่อท้ายปีที่ผลิต.				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
12. การลงเลข ISBN ทำให้เสีย เวลาและยุ่งยากในการพิมพ์ ภาษาอังกฤษ ที่ต้องย้ายเครื่อง พิมพ์คัลไปยังเครื่องภาษาลังกษ.				-
13. หนังสือภาษาไทยที่อาจารย์ใน สถาบันเขียนเอง พิมพ์เอง ทำให้เกิดปัญหาในการลงรายการ ในส่วนการพิมพ์จำหน่าย.....				
14. การลงรายการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ในส่วนการระบุตัวเลข และ/ หรือตัวอักษร หลังรายการส่วน ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับ ผิดชอบ ทำให้เสียเวลาที่ต้อง ไปค้นว่าห้องสมุดมีฉบับแรกเป็น ปี พ.ศ. อะไร.....				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
15. หนังสือประเภทรายงานการประชุมซึ่งจัดต่อเนื่องกันทุกปี แต่ที่การประชุมไม่เหมือนกัน ทำให้เป็นปัญหาว่าจะใช้ชื่อใดในการลงรายการ.....				
16. หนังสือที่เป็นงานวิจัย มักมีคำว่า รายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน และตามด้วย ชื่อเฉพาะของงานวิจัย ทำให้เป็นปัญหาว่าจะลงรายการชื่อเรื่องว่า รายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน หรือลงชื่อเฉพาะของรายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน.....				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ตลอดจนพระคุณเป็นเอกอย่างสูง)

แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 สำหรับบรรณารักษ์

เรื่อง การศึกษาการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) เพื่อการลงรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

2. คำจำกัดความของคำที่ใช้ในแบบสอบถาม

2.1 สภาพการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 หมายถึง ข้อเท็จจริงและนโยบายในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988) ที่ห้องสมุดแต่ละแห่งกำหนดขึ้นไว้เพื่อการลงรายการหนังสือภาษาไทย เช่น ระดับการลงรายการ นโยบายในการใช้กฎในส่วนต่างๆ ฯลฯ

2.2 ความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 หมายถึง ความรู้สึก ความต้องการเสนอแนะการใช้คำหรือหลักเกณฑ์บางอย่าง สำหรับการลงรายการหนังสือภาษาไทย ตามหลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988)

2.3 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 หมายถึง ข้อขัดข้องหรือการไม่ได้รับความสะดวกที่บรรณารักษ์ประสบในขณะที่จัดทำรายการหนังสือภาษาไทยโดยใช้หลักเกณฑ์ AACR 2 (แก้ไขปรับปรุงปี 1988)

2.4 หนังสือภาษาไทย หมายถึง หนังสือที่มีการจัดทำรายการ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

2.4.1 หนังสือทั่วไป หมายถึงหนังสือที่ครอบคลุมทั้งหนังสือตำรา หนังสือคู่มือ รายงานการวิจัย หนังสืออนุสรณ์ หนังสืองานศพ โดยจะไม่รวมวิทยานิพนธ์ นวนิยาย หนังสือเด็ก

2.4.2 รายงานการประชุม หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการประชุม/สัมมนา ในหัวข้อหรือในกิจอันใด

2.4.3 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หมายถึง หนังสือรายงานประจำปีขององค์กรและหน่วยงานต่างๆ โดยจะไม่รวมวารสารทุกประเภท

2.5 หัวหน้าฝ่าย หมายถึง บรรณารักษ์ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายเทคนิค หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์และพัฒนา หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม --

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

[] หัวหน้าฝ่าย

[] บรรณารักษ์

[] อาจารย์

[] นักเอกสารสนเทศ

2. ประสบการณ์ในห้องสมุด

[] ไม่เกิน 3 ปี

[] 4-6 ปี

[] 7-9 ปี

[] มากกว่า 10 ปี

3. ประสบการณ์ในการจัดทำบรรณการหนังสือภาษาไทย

[] ไม่เกิน 3 ปี

[] 4-6 ปี

[] 7-9 ปี

[] มากกว่า 10 ปี

4. ประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาและการฝึกอบรมการลงรายการตามหลักเกณฑ์ AACR 2

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] เคยเข้ารับการฝึกอบรม

[] ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม

[] ศึกษาเองจากคู่มือการลงรายการ

[] เคยได้รับการศึกษาในหลักสูตรระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรี/โท

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการ
หนังสือภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาเลือกคำตอบสำหรับข้อความนั้นตามความคิดเห็นของท่าน

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุคำ ที่ควรใช้
1. ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิดใน ภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 นั้น กำหนดให้ลงคำว่า [sic] ไว้ในวงเล็บเหลี่ยม ตามหลังคำที่สะกดผิด เช่น The wolrd[sic] of television สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า [ผิด] นี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้ คำใด.....			
2. ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดหรือคำที่สะกดผิดในภาษา- อังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 นั้น กำหนดให้ใช้ คำว่า [i.e....] พร้อมทั้งระบุคำที่ถูกต้องไว้ใน วงเล็บเหลี่ยมตามหลังคำที่สะกดผิดหรือมีข้อผิดพลาด เช่น The Paul Anthony Buck [i.e. Brick] lectures 1968' [i.e. 1986] สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า [ที่ถูกต้องคือ....] นี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่ เหมาะสมควรใช้คำใด.....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
3. ผลงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบรรณาธิการในภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้ตัวย่อ ed. แทนคำว่า editor ในการลงรายการหลังชื่อบรรณาธิการ สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทยท่านคิดว่าใช้คำว่า บ.ก. แทนคำว่าบรรณาธิการนี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			
4. ผลงานที่ผู้แต่งรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุคคลหรือองค์กรที่มีมากกว่า 3 คนหรือ 3 องค์กรขึ้นไป ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้อักษรย่อว่า [et. al.] ไว้ในวงเล็บเหลี่ยมแทนทั้งบุคคลและองค์กรสำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่า สำหรับบุคคลใช้ [และคนอื่นๆ] สำหรับองค์กรใช้ [และอื่นๆ] นี้เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
5. การลงรายการปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย ถ้าไม่ทราบ ปีที่พิมพ์ ปีที่จำหน่าย และไม่มีปีลิขสิทธิ์ ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนด ให้ลงปีที่ตีพิมพ์พร้อมทั้งระบุค่ากำกับตามที่ปรากฏ เช่น 1991 printing สำหรับในกรณีหนังสือ ภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า 2534 ปีที่ตีพิมพ์ นี้ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด....			
6. การลงรายการปีลิขสิทธิ์ในภาษาอังกฤษ ตามหลัก- เกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ลงปีลิขสิทธิ์โดยลงรายการ ว่า c1991 สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิด ว่าใช้คำ ค แทนปีลิขสิทธิ์ เช่น ค2534 นี้เหมาะสม หรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			
7. การลงรายการจำนวนหน้า ในภาษาอังกฤษตาม หลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า p. เช่น 198 p. สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่า ใช้คำว่า น. แทนคำว่า หน้า เช่น 198 น. นี้ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
8. การลงรายการจำนวนเล่มในภาษาอังกฤษตาม หลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า v. เช่น 2 v. สำหรับในกรณีหนังสือภาษาไทย ท่านคิดว่า ใช้ ล. แทนคำว่า เล่ม เช่น 2 ล. นี้เหมาะสม หรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมควรใช้คำใด.....			
9. สิ่งพิมพ์บางเล่มประกอบด้วยภาพทั้งเล่มหรือภาพ เป็นส่วนสำคัญ ในภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ใช้คำว่า ill. ในการลงรายการ ในส่วนลักษณะรูปร่าง สำหรับในกรณีหนังสือ ภาษาไทย ท่านคิดว่าใช้คำว่า รูปภาพ แทนคำว่า ภาพประกอบนี้ เหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสม ควรใช้คำใด.....			
10. หนังสือภาษาไทยที่จัดพิมพ์โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื้อหา เช่น นวนิยาย แต่มีการระบุงการพิมพ์ครั้งที่ ต่างกันทุกครั้ง เวลาลงรายการในส่วนครั้งที่พิมพ์ ก็ให้ลงรายการตามที่ปรากฏ แต่ควรเพิ่มเติมคำว่า พิมพ์ซ้ำ ต่อท้ายไว้ในวงเล็บด้วย เช่น พิมพ์ครั้งที่ 10 (พิมพ์ซ้ำ) ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่ เหมาะสมควรใช้คำใด.....			

ความคิดเห็นการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม	โปรดระบุค่า ที่ควรใช้
11. ⁴อื่นๆ [โปรดระบุ]			
12. ⁴อื่นๆ [โปรดระบุ]			

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หลักเกณฑ์ AACR2 ในการลงรายการหนังสือภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาเลือกคำตอบสำหรับข้อความนั้น โดยเขียน
เครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับระดับปัญหาของท่าน

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. หนังสือภาษาไทยที่ผู้แต่งเป็น ชาวต่างประเทศ ทำให้เกิด ปัญหาในการถ่ายเสียงเป็นตัว อักษรภาษาไทย.....				
2. หนังสือภาษาไทยที่ชื่อเรื่องเป็น ภาษาอังกฤษ ในการลงรายการ ชื่อเรื่องมีปัญหาในการถ่ายเสียง เป็นตัวอักษรภาษาไทย.....				
3. การลงรายการชื่อเรื่องเทียบ- เคียงในภาษาต่างประเทศที่มี เครื่องหมายเน้นเสียงกำกับ อักษร ทำให้เสียเวลาในการเพิ่ม เครื่องหมายกำกับอักษร.....				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
4. หนังสืองานศพที่หน้าแรกไม่มีชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง มีเพียงคำอธิบายว่า เป็นงานศพใคร ทำให้มีปัญหาในการพิจารณาว่า ควรใช้หน้าใดเป็นหน้าปกใน.....				
5. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า กระทรวง.....ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการเลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกันไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
6. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า มหาวิทยาลัย...ทำให้เป็นปัญหาในการลงรายการเลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกันไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
7. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า สถาบัน....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
8. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า สำนัก.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				
9. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า กรม.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขผู้แต่งที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน..				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
10. การลงรายการนิติบุคคลที่ขึ้นต้น ด้วยคำว่า กอง.....ทำให้ เป็นปัญหาในการลงรายการ เลขบัญชีที่ต้องเป็นเลขเดียวกัน ไม่สามารถแยกผู้แต่งได้ชัดเจน...				
11. ตามหลักเกณฑ์ AACR2 ปีที่จะนำ มาลงต้องเป็นปีของสำนักพิมพ์แต่ หนังสือบางเล่มไม่ปรากฏปีของ สำนักพิมพ์ มีแต่ปีที่ผลิตในกรณีนี้ ตามหลักเกณฑ์ AACR2 กำหนดให้ ลงปีที่ผลิตพจนานุกรมทั้งระบุตัวกำกับ ตามที่ปรากฏ เช่น 1991 printing ทำให้เกิดปัญหาใน การลงรายการหนังสือภาษาไทย ว่าจะใช้ค่าใดระบุต่อท้ายปีที่ผลิต.				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
12. การลงเลข ISBN ทำให้เสีย เวลาและยุ่งยากในการพิมพ์ ภาษาอังกฤษ ที่ต้องย้ายเครื่อง พิมพ์ต่อไปยังเครื่องภาษาอังกฤษ.				
13. หนังสือภาษาไทยที่อาจารย์ใน สถาบันเขียนเอง พิมพ์เอง ทำให้เกิดปัญหาในการลงรายการ ในส่วนการพิมพ์จำหน่าย.....				
14. การลงรายการสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ในส่วนการระบุตัวเลข และ/ หรือตัวอักษร หลังรายการส่วน ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับ ผิดชอบ ทำให้เสียเวลาที่ต้อง ไปค้นว่าห้องสมุดมีฉบับแรกเป็น ปี พ.ศ. อะไร.....				

ปัญหาการลงรายการ หนังสือภาษาไทย	ระดับปัญหา			ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
15. หนังสือประเภทรายงานการประชุมซึ่งจัดต่อเนื่องกันทุกปี แต่ชื่อการประชุมไม่เหมือนกัน ทำให้เป็นปัญหาว่าจะใช้ชื่อใดในการลงรายการ.....				
16. หนังสือที่เป็นงานวิจัย มักมีคำว่า รายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน และตามด้วย ชื่อเฉพาะของงานวิจัย ทำให้เป็นปัญหาว่าจะลงรายการชื่อเรื่องว่า รายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน หรือลงชื่อเฉพาะของรายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน.....				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ขอขอบคุณผู้เป็นตัวอย่างสูง)

- ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพนารมย์ เกียรติลีลานันท์
เกิดวันที่	11 พฤษภาคม 2500
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	289 ซอยรัชฎาภิเษก มัทธิมาลัย ราชเทวี กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณาธิการ ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 1518 ถนนพิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนสมาคมโรงเรียนวัฒนา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2523	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2537	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร